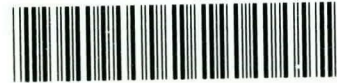

16R.00562

RAADSVOORSTEL

16R.00562

Indiener: college van burgemeester en wethouders

Datum: 13 september 2016

Portefeuillehouder(s): De Regt

Portefeuille(s): Financien

Contactpersoon: M. van Kuilenburg

Tel.nr.: 8401

E-mailadres: kuilenburg.m@woerden.nl

Onderwerp: vaststellen nieuwe jaarrekening 2015

De raad besluit:

De (nieuwe) jaarrekening 2015, inclusief erratum en controleverklaring van EY vast te stellen.

Inleiding:

Op 6 september heeft de accountant van EY zijn bevindingen gedeeld met het audit comitee over de jaarrekening 2015. Tijdens deze bespreking heeft de accountant de controle van 2015 en heeft hij zijn belangrijkste bevindingen toegelicht. Vervolgens is aangegeven dat de accountant een goedkeurende verklaring af gaat geven over 2015. In het audit comitee is ook aan de orde gekomen dat de jaarrekening, inclusief de controleverklaring formeel door de raad vastgesteld moet worden. De jaarrekening is op een tweetal plaatsten gewijzigd ten opzichte van de versie van juni.

Het formeel opnieuw vaststellen van de gewijzigde jaarrekening heeft als doel:

- 1) dat de afgegeven verklaring van de accountant past bij de vastgestelde jaarrekening;
- 2) De door de raad vastgestelde versie naar de provincie, CBS en accountant te sturen.

Het saldo van de jaarrekening is ongewijzigd. De aanpassing heeft betrekking op een tweetal punten, te weten:

- 1) Er is een stuk tekst over schatkistbankieren toegevoegd (ontbrak in de versie van 30 juni)
- 2) De tabel inzake over Wet Normering Topinkomens is aangepast.

In de bijlage zijn deze wijzingen toegelicht.

De bevoegdheid van de raad komt voort uit de volgende wet- en/of regelgeving:

gemeentewet

Beoogd effect:

De jaarrekening 2015 opnieuw vast te stellen

Argumenten:

Op 30 juni 2015 heeft de raad de jaarrekening / jaarstukken 2015 vastgesteld. Deze vaststelling vond plaats op het moment dat de controle van de accountant nog volop gaande was. De afgelopen maanden is in samenwerking met de accountant de controle afgerond en wordt er door de accountant een goedkeurende verklaring afgegeven bij de jaarrekening, deze verklaring wordt ingevoegd in de jaarrekening.

De verklaring, alsmede de uitkomsten jaarrekening controle en overige informatie worden separaat naar de raad gezonden.

Kanttekeningen:

n.v.t.

Financiën:

n.v.t.

Uitvoering:

n.v.t.

Communicatie:

n.v.t.

Samenhang met eerdere besluitvorming:

...

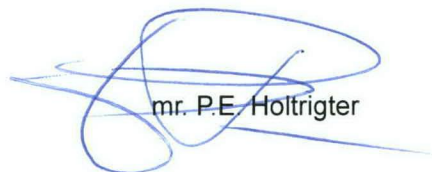
Bijlagen:

- De nieuwe jaarrekening 2015* (corsanummer 16i.04026) incl. erratum (corsanummer 16U.21051)
 - Wijzigingen nieuwe jaarrekening (corsanummer 16i.04025) t.o.v. vastgestelde jaarrekening op 30 juni
 - Erratum op de nieuwe jaarrekening 2015 (corsanummer 16U.21051)
-

De indiener: college van burgemeester en wethouders

De secretaris

De burgemeester

mr. P.E. Holtrigter

mr. drs. P. Verhoeve

RAADSBESLUIT Oudewater
16R.00563

Agendapunt:

Onderwerp: vaststellen nieuwe jaarrekening 2015

De raad van de gemeente Oudewater;

gelezen het voorstel d.d. 13 september 2016 van:
- burgemeester en wethouders

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;

b e s l u i t:

De nieuwe jaarrekening 2015, inclusief de controleverklaring van EY vast te stellen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Oudewater in zijn
openbare vergadering, gehouden op 22 september 2016

De griffier

De voorzitter

A.M. Seuters

mr. drs. P. Verhoeve

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de gemeenteraad van de gemeente Oudewater

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in de jaarstukken 2015 opgenomen jaarrekening 2015 van de gemeente Oudewater en bijbehorende erratum jaarstukken 2015 d.d. 19 september 2016 met kenmerk 6U.21051 gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en het overzicht van baten en lasten over 2015 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, alsmede de SiSa-bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen en het erratum jaarstukken 2015 d.d. 19 september 2016 met kenmerk 16U.21051.

Verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oudewater is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Het college van burgemeester en wethouders is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol zoals vastgesteld door de Gemeenteraad van Oudewater en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2 lid 7 Bado is deze goedkeuringstolerantie door de Gemeenteraad bij raadsbesluit vastgesteld. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel met beperking te bieden.

Onderbouwing van het oordeel met beperking

In de jaarrekening zijn lasten verantwoord van € 237.245 die samenhangen met de door de gemeente verstrekte persoonsgebonden budgetten in het kader van de Jeugdwet en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. De betalingen die samenhangen met deze persoonsgebonden budgetten vinden plaats via de Sociale Verzekeringsbank SVB. Wij hebben voor een bedrag van € 237.245 geen voldoende en geschikte controle-informatie kunnen verkrijgen om vast te stellen dat de zorg waarvoor door de Sociale Verzekeringsbank betalingen hebben plaatsgevonden daadwerkelijk is geleverd. Wij hebben niet op andere wijze de getrouwheid en rechtmatige totstandkoming van deze lasten kunnen verifiëren.

Daarnaast zijn in de jaarrekening lasten verantwoord van € 1.195.000 die samenhangen met de door de gemeente ingekochte zorg bij zorgaanbieders in het kader van de Jeugdzorg en Wet Maatschappelijke Ondersteuning. De gemeente is voor het vaststellen van de daadwerkelijke levering afhankelijk van de controle-informatie van de zorgaanbieder. De gemeente heeft niet van alle zorgaanbieders voldoende controle-informatie ontvangen. De gemeente heeft zelf geen (aanvullende) beheersmaatregelen ingericht ter vaststelling van de daadwerkelijke levering van de zorg en de volledige verantwoording van het onderhandenwerk door de zorgaanbieder. Op basis hiervan hebben wij voor een bedrag van € 698.616 geen voldoende en geschikte controle-informatie kunnen verkrijgen om de getrouwheid van deze lasten vast te stellen. Wij hebben niet op andere wijze de getrouwheid alsmede de rechtmatigheid van deze lasten kunnen verifiëren.

Tevens hebben wij de betrouwbaarheid van de cliëntregistratie van de gemeente Oudewater inzake de Jeugdzorg en de WMO niet kunnen vaststellen. De gemeente heeft geen zichtbare (aanvullende) beheersmaatregelen ingericht ter vaststelling van de rechtmatige toekenning van zorgvoorzieningen. Op basis hiervan hebben wij voor een bedrag ad € 1.195.000 geen voldoende en geschikte controle-informatie kunnen verkrijgen om de rechtmatigheid van deze lasten vast te stellen. Wij hebben niet op andere wijze de rechtmatigheid van deze lasten kunnen verifiëren.

Oordeel met beperking betreffende de jaarrekening voor getrouwheid en rechtmatigheid

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeente Oudewater, uitgezonderd de mogelijke effecten van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf Onderbouwing van het oordeel met beperking een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2015 als van de activa en passiva per 31 december 2015 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2015, uitgezonderd de mogelijke effecten van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf Onderbouwing van het oordeel met beperking in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Utrecht, 22 september 2016

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. J.M.A. Drost RA

Openbaarmaking van controleverklaringen

1. Conditie

De machtiging om de controleverklaring openbaar te maken wordt gegeven onder de volgende condities:

- ▶ Indien na het verlenen van deze machtiging feiten en omstandigheden bekend worden die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept, is nader overleg met de accountant noodzakelijk.
- ▶ De machtiging heeft betrekking op het opnemen van de controleverklaring in het bij het handelsregister te deponeren verslag, mits de behandeling van de jaarrekening op de algemene vergadering niet tot aanpassing leidt.
- ▶ De voor deponering bij het handelsregister bestemde jaarrekening waarin op grond van artikel 2:397 BW vereenvoudigingen zijn aangebracht, dient te zijn ontleend aan de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening. Een concept van deze voor deponering bij het handelsregister bestemde jaarrekening dient aan ons ter inzage te worden gegeven.
- ▶ De controleverklaring kan ook worden toegevoegd indien de jaarrekening op elektronische wijze, bijvoorbeeld op internet, wordt openbaar gemaakt. Deze jaarrekening dient de volledige jaarrekening te zijn en deze dient goed te zijn afgescheiden van andere gelijktijdig elektronisch openbaar gemaakte informatie.
- ▶ Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is voor het opnemen van de controleverklaring daarbij opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2. Toelichting op de condities

2.1 Raad van commissarissen en raad van bestuur

De accountant zendt zijn controleverklaring doorgaans aan de raad van commissarissen en de raad van bestuur. Dit is in overeenstemming met Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) dat in artikel 393 onder meer zegt: "De accountant geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring". "De accountant brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan de raad van commissarissen en aan het bestuur."

2.2 Algemene vergadering

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan na uitdrukkelijke toestemming van de accountant. In dit kader wordt onder openbaarmaking verstaan het beschikbaar stellen voor het publiek, dan wel aan een zodanige kring van personen dat deze met het publiek gelijk is te stellen. Verspreiding onder aandeelhouders c.q. leden valt ook onder dit begrip openbaar maken, zodat voor het opnemen van de controleverklaring in het verslag dat aan de algemene vergadering wordt uitgebracht machtiging van de accountant nodig is.

2.3 Controleverklaring plus verantwoording

De machtiging heeft betrekking op publicatie in het verslag waarin tevens is opgenomen de jaarrekening waarop de controleverklaring betrekking heeft. Deze conditie stoelt op de beroepsregels die zeggen dat het de accountant verboden is toestemming te geven tot openbaarmaking van zijn verklaring anders dan tezamen met de verantwoording waarop die verklaring betrekking heeft. De accountant zal ook altijd de overige inhoud van het verslag willen zien, omdat het hem niet toegestaan is toestemming tot openbaarmaking van zijn verklaring te verlenen indien door de inhoud van de gezamenlijk openbaar gemaakte stukken een onjuiste indruk omtrent de betekenis van de jaarrekening wordt gewekt.

2.4 Gebeurtenissen tussen datum controleverklaring en algemene vergadering

Aandacht dient geschonken te worden aan het feit dat zich tussen de datum van de controleverklaring en de datum van de algemene vergadering waarin omtrent de vaststelling van de jaarrekening wordt beslist, feiten of omstandigheden kunnen voordoen die van essentiële betekenis zijn voor het beeld dat de jaarrekening oproept. De accountant dient namelijk op grond van COS 560 controlewerkzaamheden te verrichten die er op gericht zijn toereikende controle-informatie te verkrijgen dat alle gebeurtenissen voor de datum van de controleverklaring die aanpassing van of vermelding in de jaarrekening vereisen, zijn gesignaleerd.

Indien de accountant gebeurtenissen ter kennis komen, die van materiële betekenis kunnen zijn voor de jaarrekening, dient de accountant te overwegen of die gebeurtenissen juist zijn verwerkt en toereikend zijn vermeld in de toelichting bij de jaarrekening. Als de accountant tussen de datum van de controleverklaring en de datum dat de jaarrekening openbaar wordt gemaakt, kennis neemt van een feit dat de jaarrekening materieel zou kunnen beïnvloeden, dient de accountant te beoordelen of de jaarrekening moet worden gewijzigd, de kwestie te bespreken met de leiding en te handelen zoals op grond van de omstandigheden noodzakelijk is.

2.5 Handelsregister

De jaarrekening wordt (bij onder titel 9 BW2 vallende rechtspersonen samen met het jaarverslag en de overige gegevens) overgelegd aan de algemene vergadering. De algemene vergadering beslist over de vaststelling van de jaarrekening. Pas na de vaststelling van de jaarrekening door de algemene vergadering is sprake van een vennootschappelijke jaarrekening. Deze jaarrekening zal in de regel in ingewijzigde vorm worden vastgesteld. Aan de vennootschappelijke jaarrekening moet als onderdeel van de overige gegevens de controleverklaring worden toegevoegd. De tekst hiervan is normaal gesproken identiek aan de eerder afgelegde controleverklaring. Het is de vennootschappelijke jaarrekening die samen met het jaarverslag en de overige gegevens bij het handelsregister wordt openbaar gemaakt. Onder de overige gegevens behoort dan te zijn opgenomen de controleverklaring die behoort bij de volledige jaarrekening. Indien de behandeling van de jaarrekening op de algemene vergadering niet tot aanpassing leidt, kan de controleverklaring worden toegevoegd aan de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening en bij tijdige deponering van het verslag ten kantore van het handelsregister als onderdeel van dit verslag worden openbaar gemaakt.

2.6 Openbaarmaking op andere wijze

De jaarrekening kan ook worden openbaar gemaakt op andere wijze dan door deponering bij het handelsregister. De controleverklaring kan ook dan worden toegevoegd, mits het gaat om openbaarmaking van de volledige jaarrekening. Indien een deel van een jaarrekening dan wel een verkorte jaarrekening openbaar wordt gemaakt, is het niet toegestaan dat daarbij enigerlei door de accountant gegeven mededeling wordt openbaar gemaakt, tenzij:

- a. hij tot het oordeel is gekomen dat in de gegeven omstandigheden het desbetreffende stuk toereikend is; of
- b. op grond van wettelijke voorschriften met openbaarmaking van het desbetreffende stuk kan worden volstaan.

Indien niet de volledige jaarrekening wordt openbaar gemaakt, is nader overleg met de accountant noodzakelijk. Bij het opnemen van de jaarrekening en de controleverklaring op internet dient gewaarborgd te worden dat de jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de internetsite. De scheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarrekening verlaat.

2.7 Opnemen in een ander stuk

Indien de reeds openbaar gemaakte jaarrekening wordt opgenomen in een ander stuk dat zal worden openbaar gemaakt, is sprake van een nieuwe openbaarmaking en is opnieuw toestemming van de accountant nodig. Een voorbeeld van deze situatie is de publicatie van een emissieprospectus met daarin opgenomen de jaarrekening, nadat dezelfde jaarrekening tezamen met de andere jaarstukken is gedeponeerd bij het handelsregister. Voor elke nieuwe openbaarmaking is dus opnieuw toestemming van de accountant nodig.

2.8 Gebeurtenissen na de algemene vergadering

Indien na de vaststelling van de jaarrekening feiten en omstandigheden bekend zijn geworden waardoor de jaarrekening niet langer het wettelijk vereiste inzicht geeft, moet niettemin de bij de vastgestelde jaarrekening afgegeven controleverklaring worden gehandhaafd, evenals de bij het handelsregister neergelegde controleverklaring. In dat geval dient de rechtspersoon over deze feiten en omstandigheden een mededeling bij het handelsregister te deponeren, voorzien van een controleverklaring. Ook in deze situatie is nader overleg met de accountant noodzakelijk.

Bezoek: Waardsedijk 219
3421 NE Oudewater

Post: Postbus 100
3420 DC Oudewater

Telefoon: 14 0348
Fax: (0348) 42 4108
info@oudewater.nl
www.oudewater.nl

KvK-nummer:
53878388
IBAN-nummer:
NL88BNGH0285006789

De raadsleden van de gemeente Oudewater

Onderwerp: Erratum Jaarstukken 2015

Uw kenmerk:	Uw brief van:	Datum:	19 september 2016
	geregistreerd onder nr.:		
Ons Kenmerk	Doorkiesnummer/Behandeld door:	Verz.	
16U.21051	8401 / M. van Kuilenburg		

Geachte leden van de raad,

Ten behoeve van de raadsbehandeling van de Jaarstukken 2015 op 29 september a.s. sturen wij u een erratum op de reeds eerder toegezonden Jaarstukken 2015.

Tijdens de slotcontrole van de controle door de accountant is verzocht een correctie toe te passen. Als we de correctie niet toepassen krijgen we een niet goedkeurende verklaring omdat de tolerantiegrens wordt overschreden. De correctie betreft een bedrag van € 218.042,10 op de kortlopende verplichtingen inzake Sociaal Domein onder de post Crediteuren, omdat de hardheid van dat bedrag onvoldoende aangetoond kan worden. Het dringend advies van de accountant is dan ook om de stelpost voor dit bedrag vrij te laten vallen. Door deze correctie valt het positieve resultaat over 2015 € 218.042,- hoger uit. Voorgesteld wordt om de storting in de reserve Sociaal Domein hier mee te verhogen.

Het positieve saldo van 2015 was € 965.662,- en wordt nu dus € 1.183.704,-.
Waarvan € 999.058,- toegevoegd wordt aan de reserve Sociaal Domein en waarvan € 184.646,- toegevoegd wordt aan de Algemene Reserve.

Deze correctie werkt door op verschillende plaatsen in de Jaarstukken 2015:

Pagina 3:	Het positieve saldo Jaarrekening van € 1.365.043,- verandert in € 1.583.085,- Het positieve Jaarresultaat van € 965.662,- verandert in € 1.183.704,-. Het saldo van de Decentralisaties van € 781.016,- verandert in € 999.058,-. De werkelijke uitgaven 2015 decentralisaties van € 1.835.231,- verandert in € 1.617.189,-.
Pagina 4:	Het overschot van de Decentralisaties van € 781.016,- verandert in € 999.058,-. Het Jaarresultaat van € 965.662,- verandert in € 1.183.704,-. De toevoeging aan de reserve Sociaal Domein van € 781.016,- verandert in € 999.058,- De stand van de reserve van € 1.205.516,- verandert in € 1.423.558,-. Het positieve Jaarresultaat van € 965.662,- verandert in € 1.183.704,-.

De gemeenten Oudewater en Woerden werken samen.
De organisatie van Woerden werkt voor beide zelfstandige gemeenten.

- Pagina 17: Het bedrag Maatwerkvoorziening Natura immaterieel Wmo van € 1.475.080,58 verandert in € 1.257.038,48 en het saldo van €-7.370,58 verandert in € 210.671,52. De totalen veranderen en het saldo van € 1.044.103,35 verandert in € 1.262.145,45. Het totale voordeel van € 781.000,- verandert in € 999.058,-.
- Pagina 76: Nog te bestemmen resultaat van € 965.662,- verandert in € 1.183.704,-. Netto vlottende schuld van € 1.442.512,- verandert in € 1.224.470,-.
- Pagina 80: Nog te bestemmen resultaat van € 965.662,- verandert in € 1.183.704,-.
- Pagina 81: Netto vlottende schuld van € 1.442.512,- verandert in € 1.224.470,-.
- Pagina 83: Lasten Sociaal Domein van € 6.110,400,- verandert in € 5.892.358,-. Het jaarresultaat en het saldo Jaarrekening worden ook met € 218.042,- verhoogd naar € 1.183.704,- en € 1.583.085,-.
- Pagina 87: Het nadeel van Maatwerk immaterieel Wmo van € 7.000 verandert in een voordeel van € 211.000,-. Het saldo voor bestemming van € 1.717.196,- verandert in € 1.935.238,- en het jaarresultaat van € 965.662,- verandert in € 1.183.704,-.
- Pagina 93: Het nog te bestemmen resultaat van € 965.662,- verandert in € 1.183.704,-. Het totaal Reserves van € 6.138.004,- verandert in € 6.356.046,-.
- Pagina 110: Het positieve saldo van baten en lasten van € 965.682,- verandert in € 1.183.704,-. Het aan de reserve Sociaal Domein toe te voegen bedrag van € 781.000,- verandert in € 781.016,- (typefout) en door de saldowijziging in € 999.058,-. Het aan de Algemene Reserve toe te voegen bedrag van € 184.662,- verandert in € 184.646,- (typefout).

Met vriendelijke groet,
Namens burgemeester en wethouders

M.C. van Kuilenburg
Teammanager Financien

Jaarstukken 2015
“Betrokken besturen”

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

II. Jaarrekening

Balans

ACTIVA

BALANS

Omschrijving	2015	2014
Vaste Activa		
<i>2. Materiële Vaste Activa:</i>		
- maatschappelijk nut	560.485	583.367
- economisch nut	12.095.350	12.124.367
	12.655.835	12.707.734
<i>3. Financiële Vaste Activa (looptijd >1 jaar):</i>		
<i>Kapitaalverstrekkingen:</i>		
- deelnemingen	71.534	71.534
- verstrekte langlopende geldleningen	872.611	880.611
	944.145	952.145
Totaal Vaste Activa	13.599.980	13.659.879
Vlottende activa		
<i>5. Voorraden:</i>		
- bouwgrond in voorraad	-40.194	-467.156
<i>6. Uitzettingen (looptijd <1 jaar):</i>		
- vorderingen op openbare lichamen	1.836.909	1.138.353
- overige vorderingen	527.200	568.702
<i>7. Liquide middelen:</i>		
- banken: saldi rekening courant	37.708	246.591
- Ministerie financiën (SKB): saldo rekening courant	0	680.888
<i>8. Overlopende activa:</i>	8.806	1.329
Totaal Vlottende Activa	2.370.429	2.168.707
Totaal Generaal	15.970.409	Ter 15.828.586

BALANS

PASSIVA

Omschrijving	2015	2014
Vaste Financieringsmiddelen		
<i>11. Eigen vermogen:</i>		
- algemene reserve	3.171.736	3.110.488
- bestemmingsreserves	2.000.606	2.019.715
- nog te bestemmen resultaat	965.662	0
	6.138.004	5.130.203
<i>12. Vreemd vermogen:</i>		
- voorzieningen	2.725.014	3.006.481
	2.725.014	3.006.481
<i>13. Vaste schulden (looptijd >1 jaar):</i>		
- opgenomen onderhandse geldleningen	5.400.000	5.600.000
<i>14. Waarborgsommen</i>	1.265	965
	5.401.265	5.600.965
Totaal Vaste Financieringsmiddelen	14.264.283	13.737.649
Vlottende passiva		
<i>15. Netto-vlottende schulden (looptijd <1 jaar)</i>		
- overige schulden	1.442.512	1.990.855
- saldi rekening courant	221.973	0
	1.664.485	1.990.855
<i>16. Overlopende passiva:</i>	41.641	100.082
	41.641	100.082
Totaal Vlottende Passiva	1.706.126	2.090.937
Totaal Generaal	15.970.409	15.828.586

Niet uit de balans blijkende verplichtingen:

Gewaarborgde geldleningen

Lease-overeenkomst voor de openbare verlichting

Gemeente Woerden, Dienst Verlenings Overeenkomst

22.339.367
Ter identificatie
239.500
3.962.220

Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better
workable world

Specifieke toelichting op de balans

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Wijzigingen ten opzichte van vorig jaar.

De gehanteerde waarderingsgrondslagen en grondslagen voor resultaatbepaling zijn niet gewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Grondslagen voor waardering (conform Verordening 212).

De grondslagen waarop de waardering van activa en passiva berusten, zijn de verkrijgings- en/of vervaardigingsprijzen. De verkrijgingsprijs is de inkoopprijs en bijkomende kosten, de vervaardigingsprijs is de aanschafprijs van grond- en/of hulpstoffen en de bijkomende kosten (incl. bijbehorende indirecte kosten). Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarden.

Vaste activa.

De vaste activa zijn in de balans opgenomen tegen de verkrijgings- en/of vervaardigingsprijzen verminderd met compensabele btw en eventuele ontvangen investeringsbijdragen en gecumuleerde (in het algemeen) lineaire afschrijvingen.

Enkele afschrijvingstermijnen: **40 jaar 25 jaar 10 jaar 5 jaar**

Sinds enkele jaren zijn een aantal activa waarbij een afwijkende afschrijvingsmethode gebruikt wordt namelijk annuïtair (conform raadsbesluit). De eerste afschrijving vindt plaats op het moment dat de investering gereed is.

Renteberekening activa

Rente wordt berekend over het saldo per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Financiële vaste activa.

De deelnemingen en verstrekte geldleningen zijn opgenomen tegen de verkrijgingsprijs.

Voorraden

Onder de voorraden zijn de boekwaarden (per 31 december) van de gronden in exploitatie opgenomen, dit is het saldo van uitgaven en inkomsten van de complexen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar, liquide middelen en overlopende passiva.

De vorderingen, liquide middelen en overlopende passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het jaarresultaat (na bestemming) van de productenrekening.

Vreemd vermogen

Het vreemd vermogen bestaat uit voorzieningen, waaraan geen rente wordt toegevoegd en waaraan verplichtingen of een onderhoudsplan (met indexering) ten grondslag liggen.

Grondslagen voor resultaatbepaling.

Bij de vaststelling van de voorjaars- en najaarsverantwoording en slotwijziging wordt een saldo direct als resultaat onttrokken/toegevoegd aan de Algemene Reserve (AR). Bij de bepaling van het saldo per 31 december (het saldo van lasten en baten na bestemming) wordt dezelfde gedragslijn in acht genomen. Het uiteindelijke resultaat van de jaarrekening wordt bepaald door het saldo van de voorjaars- en de najaarsverantwoording, de slotwijziging en het saldo per 31 december bij elkaar te voegen.

Vaste activa

2. Materiële vaste activa					
	Saldo	Bijdragen	Investering/	Afschrijving/	Saldo
	01-01-2015	van derden	mutaties	Aflossing	31-12-2015
Bedrijfsgebouwen, economisch nut	11.737.395	0	128.998	-107.668	11.758.724
Grond, weg en waterbouwkundige werken, maatscha	583.367	0	9.440	-32.322	560.485
Machines, apparaten en installaties, economisch nut	130.795	0		-12.325	118.470
Vervoermiddelen, economisch nut	146.081	0		-28.272	117.809
Huishoudelijk afval, economisch nut	46.641	0		-9.323	37.318
Overige materiële vaste activa, economisch nut	63.456	0	3.690	-4.118	63.029
Totaal materiële vaste activa	12.707.734	0	142.128	-194.028	12.655.835

De investering betreft voornamelijk de laatste fase nieuwbouw Mariaschool.

3. Financiële vaste activa (looptijd >1 jaar)

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen:

Maatschappelijk kapitaal B.N.G., 27.612 aandelen van € 2,50 (tegen verkrijgingsprijs, zie BB)	69.038
Maatschappelijk kapitaal Vtens, 9.199 aandelen van € 1,- (tegen verkrijgingsprijs, zie BBV)	2.496
	<u>71.534</u>

Overige langlopende geldleningen

<i>A. Zonder aflossing</i>	Bouw Sporthal	329.124
	Nieuwbouw scouting	140.218
<i>B. Met aflossing</i>	Startersleningen via SWN	350.000
	Achtergestelde lening Vtens N.V.	53.269
		<u>872.611</u>

Toelichting A.

Aan de Stichting Sporthal is in 1992 een renteloze lening verstrekt van € 329.124,-. In 1994 is een renteloze lening verstrekt aan de Scouting van € 140.218,-. Indien de jaarrekeningen van de stichtingen daartoe aanleiding geven vindt op verzoek van de geldgever gehele of gedeeltelijke aflossing van de leningen plaats. Voor de financiering van de renteloze leningen is voor een bedrag van € 469.342,- beslag gelegd op de reserve renteloze leningen.

Toelichting B.

1-1-2015 was de reservering voor startersleningen € 350.000,- en was het gemeentelijk deel van de startersleningen € 231.325,-. In 2015 is er € 90.000,- opgenomen en is er € 70.095,- afgelost, waardoor het saldo startersleningen op 31-12-2015 € 251.230,- is. Dit houdt in dat er per 31-12-2015 voor € 98.770,- vrij is om nieuwe startersleningen te verstrekken. De reservering in De Noort Syde II van € 150.000,- is in verband met de invoering van de VPB opgeheven. In 2006 is er aan Vtens een achtergestelde lening verstrekt van € 125.268,90, die in 15 jaar aan de gemeente wordt uitgekeerd. Elk jaar wordt er € 8.000,- afgelost waardoor het saldo per 31-12-2015 € 53.269,- is.

	Saldo	Bijdragen	Investering/	Afschrijving/	Saldo
	01-01-2015	van derden	mutaties	Aflossing	31-12-2015
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	71.534				71.534
Overige langlopende geldleningen	880.611			-8.000	872.611
Totaal financiële vaste activa	952.145	0	0	-8.000	944.145
Totaal Vaste Activa per 31 december	13.659.879	0	142.128	-202.028	13.599.980

Een specificatie van de investeringen is opgenomen in het overzicht beschikbare kredieten voor investeringen.

Viottende activa

5. Voorraden

Bouwgrond in exploitatie

	Saldo 01-01-2015	Bijdragen van derden	Investering/ mutaties	Afschrijving/ aflossing	Saldo 31-12-2015
Complex 12, De Noort Syde II	-467.156	215.385	-642.348		-40.194
Totaal onderhanden werken grondexploitatie	-467.156	215.385	-642.348	0	-40.194

De specificatie van de mutaties van complex 12 is als volgt:

Kosten	-142.348
Bijdragen van derden	215.385
Storting aan AR	-500.000
	<u>-642.348</u>

De grootste afwijking ten opzichte van vorig jaar komt door de niet geraamde 2e bijdrage van € 250.000,- aan de AR. Voor een verdere specificatie wordt verwezen naar staat P van Paragraaf F Grondbeleid.

6. Uitzettingen (looptijd <1 jaar)

Vorderingen op openbare lichamen 1.836.909

De afwijking ten opzichte van vorig jaar is door de hogere aangifte BCF, +€ 750.000,- vanwege btw over samenwerking.

Overige vorderingen

Diversen	519.795
Nog te ontvangen bedragen: 3 stelposten	<u>7.405</u>
	<u>527.200</u>

7. Liquide middelen

Banken, saldi rekening courant

	31-12-2014	31-12-2015
BNG algemeen	201.435	0
BNG leges	38.475	36.332
Rabobank	6.681	1.377
	<u>246.591</u>	<u>37.708</u>
Mnisterie van financiën (SKB)	680.888	0
	<u>927.479</u>	<u>37.708</u>

De afwijking ten opzichte van vorig jaar komt door meer uitgaven/investeringen en bijna geen grondverkoop.

Zie ook punt 15. Netto viottende schuld.

8. Overlopende activa

Voorschotten	700
Tussenrekening VMD	6.599
Kruisposten	<u>1.507</u>
	<u>8.806</u>

Totaal Viottende Activa per 31 december

Saldo 01-01-2015	Bijdragen van derden	Mutaties	Saldo 31-12-2015
2.168.707		201.722	<u>2.370.429</u>

Vaste financieringsmiddelen

11. Eigen vermogen

	Saldo 01-01-2015	Bijdragen van derden	Investering/ mutaties	Afschrijving/ aflossing	Saldo 31-12-2015
algemene reserve	3.110.488		61.248		3.171.736
bestemmingsreserves	2.019.715		-19.109		2.000.606
nog te bestemmen resultaat			965.662		965.662
Totaal eigen vermogen	5.130.203	0	1.007.801	0	6.138.004

De afwijking ten opzichte van vorig jaar komt door het nog te bestemmen resultaat.

De specificatie van de mutaties reserves is als volgt:

- overige toevoegingen	181.931
- verminderen afschrijving activa	-9.440
- overige onttrekkingen	-130.352
- nog te bestemmen resultaat	965.662
	<u>1.007.801</u>

12. Vreemd vermogen

	Saldo 01-01-2015	Bijdragen van derden	Investering/ mutaties	Afschrijving/ aflossing	Saldo 31-12-2015
voorzieningen	3.006.481		-281.467		2.725.014
Totaal vreemd vermogen	3.006.481	0	-281.467	0	2.725.014

De specificatie van de mutaties voorzieningen is als volgt:

- overige toevoegingen	1.621.861
- verminderen afschrijving activa	0
- overige onttrekkingen	-1.903.328
	<u>-281.467</u>

Voor verdere specificatie wordt verwezen naar de bijgevoegde staat van reserves en voorzieningen.

Per 31-12-2015 ligt er nog beslag op de reserves en voorzieningen, voor het bedrag wordt verwezen naar het overzicht van beslag en de 'verklaring van de aard van de reserves.

13. Vaste schulden (looptijd >1 jaar):

	Saldo 01-01-2015	Bijdragen van derden	Investering/ mutaties	Afschrijving/ aflossing	Saldo 31-12-2015
Opgenomen geldlening 40106857: 2011 40 jaar	3.800.000			100.000	3.700.000
Opgenomen geldlening 40107850: 2012 20 jaar	1.800.000			100.000	1.700.000
	5.600.000	0		200.000	5.400.000

14. Waarborgsommen

	Saldo 01-01-2015	Bijdragen van derden	Investering/ mutaties	Afschrijving/ aflossing	Saldo 31-12-2015
Waarborgsommen	965	0	300	0	1.265

	Saldo 01-01-2015	Bijdragen van derden	Investering/ mutaties	Afschrijving/ aflossing	Saldo 31-12-2015
Totaal Vaste Financieringsmiddelen per 31 december	13.737.649	0	726.634	200.000	14.264.283

Viottende passiva

15. Netto-viottende schulden (looptijd <1 jaar)

Overige schulden

Diversen	703.748	
Nog te betalen: 13 stelposten (€ 566.201,-) en 6 verplichtingen (€ 132.435,-).	698.636	
Afdracht BTWfiscus	40.128	
		<u>1.442.512</u>

De afwijking ten opzichte van vorig jaar komt omdat door de verwachte problemen van de samenwerking facturen eerder betaald zijn.

Banken, saldi rekening courant

BNG algemeen

Zie ook punt 7. Liquide middelen.

31-12-2014	31-12-2015
0	221.973

16. Overlopende passiva

Overschotten participatiebudget

41.641

De afwijking ten opzichte van vorig jaar komt omdat een aantal reserveringen afgewikkeld zijn en de kruisposten onder punt 8. staan.

Totaal Viottende Passiva per 31 december

Saldo 01-01-2015	Mutaties		Saldo 31-12-2015
2.090.937	-384.811		1.706.126

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Gewaarborgde geldleningen

100% borg gemeente, zonder deelneming van het Rijk

100% borg gemeente met 100% deelneming van het Rijk/MSW

Totaal

Saldo 01-01-2015	Nieuwe lening	Aflossing	Saldo 31-12-2015
579.710		39.195	540.515
23.331.064		1.532.212	21.798.852
23.910.774	0	1.571.407	22.339.367

Voor een specificatie wordt verwezen naar de staat gewaarborgde geldleningen in de Productenrekening.

Leaseverplichting

Per 1 september 2006 is een 5-jarig leasecontract gesloten met Citytec voor de bestaande openbare verlichting. Het leasebedrag voor 2014 was € 234.234,- (excl. REB). Het contract wordt zonder opzegging steeds met 1 jaar verlengd. In 2015 was de raming € 239.500,- en werkelijk € 227.291,- (excl. REB). In 2016 is dezelfde raming als 2015.

Overeenkomst

Met de gemeente Wierden is vanwege de samenwerking een Dienst Verlenings Overeenkomst (DVO) gesloten voor 2015 t/m 2020. In 2015 was de raming € 3.960.769,- en werkelijk € 3.957.323,- In 2016 is de raming € 3.962.220,-

OVERSCHOT FINANCIERINGSMIDDELEN

Van een overschot aan financieringsmiddelen is sprake wanneer het totaal aan financieringsmiddelen groter is dan de boekwaarde van de activa. Het verschil tussen beide is dan het overschot.

<u>Vaste financieringsmiddelen</u>	<u>31-12-2015</u>
eigen vermogen reserves	6.138.004
vreemd vermogen voorzieningen	2.725.014
waarborgsommen	1.265
onderhandse geldlening	<u>5.400.000</u>
	14.264.283
<u>Vlottende passiva</u>	
Overlopende passiva	41.641
<u>Vaste activa</u>	
materiële vast activa	12.655.835
financiële vaste activa	<u>944.145</u>
	-13.599.980
<u>Vlottende activa</u>	
Voorraden	<u>40.194</u>
Overschot financieringsmiddelen	<u><u>746.138</u></u>

Recapitulatie begroting

In onderstaande tabel is een recapitulatie opgenomen van de baten en lasten van de programma's.

Lasten	Primitieve begroting 2015	Begroting 2015 inclusief wijzigingen	Rekening 2015
Bestuur, dienstverlening en veiligheid	6.122.160	6.347.942	6.395.926
Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	4.467.013	5.040.153	4.875.829
Sociaal domein	7.458.115	7.182.649	6.110.400
Cultuur, economie en milieu	708.672	755.472	748.267
Sport en onderwijs	1.080.630	1.436.525	1.401.922
Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	1.241.254	1.502.644	930.229
Algemene inkomsten excl. toev. Res	193.638	350.985	227.581
Totaal lasten	21.271.482	22.616.370	20.690.154
Baten			
Bestuur, dienstverlening en veiligheid	1.499.617	1.535.917	1.562.622
Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	3.121.529	3.774.529	3.759.120
Sociaal domein	1.415.669	1.352.274	1.324.129
Cultuur, economie en milieu	117.319	92.319	87.258
Sport en onderwijs	41.675	111.070	95.618
Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	817.748	1.276.063	944.215
Algemene inkomsten excl. toev. Res	13.692.580	13.685.251	13.924.994
Totaal baten	20.706.137	21.827.423	21.697.956
Saldo baten en lasten, excl. mutaties reserves	-565.345	-788.947	1.007.802
Saldo mutaties reserves reeds bestemd	-165.964	-310.014	42.140
Jaarresultaat (nog te bestemmen)	-399.381	-478.933	965.662
Saldo primitieve begroting, voor- en najaarsverantwoording			-399.381
Saldo Jaarrekening			1.365.043

Saldo mutaties reserves reeds bestemd			42.140
Saldo primitief+VJV+NJV, nog niet bestemd			-478.933
Saldo Jaarrekening, nog niet bestemd(Jaarresultaat)			1.365.043
Totaal mutaties reserves			-928.250

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemeen

In dit overzicht worden die middelen opgenomen, die vrij besteedbaar zijn en dienen ter financiering van de gemeentelijke uitgaven. De bekostiging van het voorzieningenniveau in onze gemeente wordt onder meer gevonden in dit onderdeel. Het gaat dan met name om de onroerende zaakbelastingen en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze middelen hebben in tegenstelling tot heffingen als rioolheffing en afvalstoffenheffing geen vooraf bestemd bestedingsdoel. Zij zijn dus niet geormerkt.

De algemene dekkingsmiddelen zorgen ervoor dat de negatieve saldi van de programma's worden verzekerd. Inzicht in de algemene dekkingsmiddelen is essentieel. Daarom is een toelichting op de volgende onderdelen verplicht voorgeschreven in Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV):

1. Lokale heffingen;
2. Algemene uitkering;
3. Dividend;
4. Saldo van de financieringsfunctie;
5. Overige dekkingsmiddelen.

		Begroot primitief	Begroot incl. begrotingswijziging	Werkelijk	Vershil begroot -/ -werkelijk
Lokale heffingen	lasten	18.500	18.500	13.970	4.530
	baten	1.970.891	2.018.891	2.042.033	-23.142
	saldo	-1.952.391	-2.000.391	-2.028.063	27.672
Algemene uitkering gemeentefonds	lasten	0	0	0	0
	baten	11.275.989	10.925.431	11.149.281	-223.850
	saldo	-11.275.989	-10.925.431	-11.149.281	223.850
Dividenden	lasten	24.140	24.140	24.140	0
	baten	60.000	42.553	42.508	45
	saldo	-35.860	-18.413	-18.368	-45
Overige algemene middelen	lasten	228.793	-170.588	-209.910	39.322
	baten	698.376	698.376	691.172	7.204
	saldo	-469.583	-868.964	-901.082	32.118
Totaal algemene dekkingsmiddelen	lasten	271.433	-127.948	-171.800	43.852
	baten	14.005.256	13.685.251	13.924.994	-239.743
	saldo	-13.733.823	-13.813.199	-14.096.794	283.595

Met betrekking tot deze dekkingsmiddelen kan het volgende worden vermeld.

Lokale heffingen

Informatie over de lokale heffingen is opgenomen in paragraaf 1 Lokale heffingen. Deze paragraaf is breder van opzet dan de lokale heffingen waar het hier omgaat omdat onder lokale heffingen ook zaken vallen als afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges. Deze opbrengsten zijn opgenomen onder de diverse functionele programma's.

Algemene uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds kan worden gezien als de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. Bijna 38% van onze baten worden ontvangen via de algemene uitkering. Tegelijkertijd moeten wij constateren dat de ontwikkeling van deze uitkering gedurende het begrotingsjaar nogal ongewis is. De aanpassingen zijn gebaseerd op de circulaire die over de ontwikkeling van het gemeentefonds worden ontvangen. In de begroting

is rekening gehouden met de meicirculaire. Bij de vaststelling van de begroting door de raad wordt rekening gehouden met de septembercirculaire. Als gevolg van de methodiek "samen de trap op, samen de trap af" worden de accessen verhoogd danwel verlaagd.

Dividend

Door de gemeente Oudewater wordt deelgenomen in de aandelenkapitalen van:

- Bank Nederlandse Gemeenten
- Vitens N.V.

Omschrijving	2013	2014	2015
Bank Nederlandse Gemeenten	41.142	35.067	15.739
Vitens N.V.	23.641	25.020	26.769

Saldo van financieringsfunctie

De financieringsrente is aan de verschillende investeringen in de staat van activa bepaald op 5%.

Overige dekkingsmiddelen

Dit onderdeel bevat delen van de begroting die niet een direct verband hebben met de programma's zoals Wet waardering onroerende zaken, heffing en invordering gemeentelijke belastingen.

Algemene baten en lasten

In de begroting is voor de post onvoorzien een bedrag opgenomen van € 1,25 per inwoner. Daarnaast wordt een bedrag geraamd van € 15.000,- voor de afboeking van stelposten over 2014. Onvoorzien mag alleen gebruikt worden voor lasten die onvoorzienbaar, onvermijdbaar en onuitstelbaar zijn. Het mag dan ook nog alleen voor eenmalige tegenvallers zijn. Structurele tegenvallers moeten op structurele wijze door lastenverlaging danwel belastingverhoging worden opgelost. Uitgangspunt hierbij is, dat bij dergelijke knelpunten de dekking binnen hetzelfde programma wordt gevonden als waar het knelpunt zich voordoet.

Specificatie gebruik onvoorzien 2015

	BGW nr.	primitieve begroting	begroting na wijzigingen	verschil
69220101				
Primitieve begroting	0	12.338	12.338	
		0	0	
		12.338	12.338	0

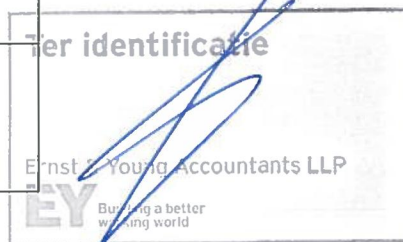
Wet Normering Topinkomen (WNT)

Het normenkader rondom de 'Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (hierna: WNT) is bekrachtigd in het Besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014, nr. 2014-0000106049 en de Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014, nr. 2014-0000 104920. De Aanpassingswet WNT is als onderdeel van dit normenkader nog niet formeel aangenomen door de Eerste Kamer. Voor het opmaken van de jaarrekening is in lijn met de mededeling van de minister van BZK d.d. 12 februari 2014, gepubliceerd in de Staatscourant d.d. 18 februari 2014, de Aanpassingswet WNT wel als onderdeel van het normenkader gehanteerd.

Ten aanzien van interim-functionarissen die geen topfunctie vervullen heeft de gemeente Woerden gebruik gemaakt van de mogelijkheid die paragraaf 6 van de Beleidsregels toepassing WNT biedt inzake de volledige openbaarmaking van deze interim niet topfunctionarissen. Op basis van de Beleidsregels toepassing WNT (inclusief de wijziging van paragraaf 6 volgens besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 12 maart 2014, nr 2014 - 0000142706 kan en heeft Gemeente Woerden niet volledig te voldoen aan de verplichting voor openbaarmaking van deze interim niet topfunctionarissen zoals voorgeschreven in artikel 4.2 lid 2c van de WNT (inclusief verwerking Aanpassingswet).

Topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen en toezichthouders

Naam orgaan of instelling waar functie wordt bekleed	Functie(s)	Aard van de functie	Naam	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding	Werkgever deel van voorziening en ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	Datum aanvang dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Datum einde dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Omvang dienstverband (in FTE)	Interim	Motivering overschrijding norm (indien van toepassing)
Gemeente Oudewater	Griffier	Topfunctionaris	Aalst, RPA van	€ 21.742,00	n.v.t	€ 11.448	n.v.t.	13-04-2015	1	n.v.t.	n.v.t.
Gemeente Oudewater	Griffier	Topfunctionaris	Matheijisen, OF	€ 27.599,00	€ 14,56	€ 4.071	18-05-2015	n.v.t.	0,8333	n.v.t.	n.v.t.
Gemeente Oudewater	Gemeentesecretaris	Topfunctionaris	Holtrigter, PE	€ 81.090,00	€ 287,18	€ 2.794	n.v.t.	n.v.t.	1	n.v.t.	n.v.t.

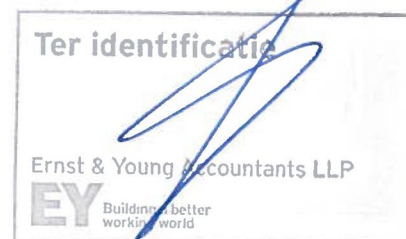
Analyse

ANALYSE saldo Jaarrekening 2015 per programma per functie (ondergrens € 5.000,-)

Programma	Functie		<u>voordeel</u>	<u>nadeel</u>	
		Saldo Begroting 2015	0	0	
		Saldo Bestuursrapportage 2015		399.381	I/S
1	001	Salaris/onkostenvergoeding raadsleden		14.000	S
1	002	Representatiekosten college en uitvoer.SD		23.000	I
1	006	Salaris griffie	19.000		I
2	210	Wegen, straten en pleinen	38.000		S
2	240	Overige kosten baggeren	7.000		S
2	560	Onderhoud openbaar groen en toerisme	41.000		S
2	721	Inzameling afval	41.000		I
2	725	Afvalstoffenheffing	12.000		S
3	610	Inkomen BUIG, Ferm Werk GR	88.000		S
3	611	WSW, Ferm Werk GR	81.000		S
3	614	Inkomensvoorziening	64.000		I
3	623	Begeleiding vlucht/nieuwkomers		80.000	I
3	661	Maatwerk materieel Wmo	194.000		I/S
3	662	Maatwerk immaterieel WMO		7.000	I
3	667	Eigen bijdrage maatwerk en Wmo	16.000		S
3	670	Algemene voorzieningen overig	412.000		I
3	672	PGB/AWBZ	10.000		S
3	682	Jeugdhulp	432.000		I
3	683	Veiligheid, jeugdreclassering en opvang jeugd		199.000	I
3	715	JGZ basis	36.000		I
5	420	Bijdrage gymnastiekonderwijs	9.000		S
5	421	schoolgebouwen	9.000		S
5	480	Leerlingenvervoer		12.000	S
5	530	Sport	10.000		I
6	810	Bestemmingsplannen		-14.000	I
6	821	archeologie		7.000	S
6	822	leges omgevingsvergunningen	8.000		I
6	830	Bouwgrondexploitatie		250.000	I
7	911	Rente	17.000		I
7	914	Rente deel kapitaallasten		23.000	I
7	921	Algemene uitkering 2015 en oude jaren	225.000		I
7	922	Onvoorzien	34.000		I
7	930	Wet WOZ	6.000		S
7	931	OZB belasting	10.000		S
7	940	Vervolgingskosten gemeentelijke belastingen	12.000		I
		Overige budgetten < € 5.000,-	135.043		I
			<u>1.966.043</u>	<u>1.000.381</u>	
		Voordelig jaarresultaat		<u>965.662</u>	

ANALYSE toevoegingen/onttrekkingen reserves en saldo jaarrekening 2015

Saldo Begroting (nog niet bestemd)		0	
Saldo Bestuursrapportage (nog niet bestemd)		-399.381	= nadelig
Jaarresultaat			
Saldo vóór bestemming (697010)	1.717.196		
980: Niet gerealiseerde toevoegingen/onttrekkingen reserves	-352.153		
Saldo jaarrekening		1.365.043	= voordelig
Totaal jaarresultaat		<u>965.662</u>	= voordelig

		Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2015 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 11 januari 2016 DEFINITIEF				
OCW	D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2015 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014 Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitsnormen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met betreffende participatie van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve uitburo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussenjarige afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie
			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04
			€ 39 482	€ 0	€ 0	€ 12 536
OCW	D11	Wet participatiebudget 2014 - overgangsrecht 2015 reserveringsregeling deel educatie Wet participatiebudget Gemeenten	Besteding in 2015 van OCW-gelden educatie binnen de grenzen van de reserveringsregeling	Baten in 2015 van OCW-gelden educatie binnen de grenzen van de reserveringsregeling		
			Aard controle R Indicatornummer: D11 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D11 / 02		
			€ 0	€ 0		
SZW	G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2014 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Alle gemeenten verantwoord voor het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit Sisa (jaar T-1) regeling G1B + deel gemeente uit	Hiërarchisch per regel een gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Het totaal aantal gereguleerde arbeidsplassen voor gelimiteerde inwoners in (jaar T-1) uitgedrukt in arbeidsjaren.	Het totaal aantal gereguleerde openpleid werkplekken voor gelimiteerde inwoners in (jaar T-1) uitgedrukt in arbeidsjaren.	
			Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G1A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 03	
			60589 Oudewater	22 90	1 00	
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeente deel 2015 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente 1.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente 1.8 Wet werk en inkomens kunstenaars (WWIK)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Besteding (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 12	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nea			
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB_totaal 2014 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord voor het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit Sisa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hiërarchisch per regel een gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.1 Wet werk en bijstand (WWB)	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.1 Wet werk en bijstand (WWB)	Besteding (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)
			Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2A / 01	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2A / 02	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2A / 03	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2A / 04
			60589 Oudewater	€ 1 180 630	€ 40 541	€ 47 299
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)
			Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2A / 06	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2A / 07	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2A / 08	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2A / 09
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 153
			Besteding (jaar T) aan onderhoud als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.8 Wet werk en inkomens kunstenaars (WWIK)	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.8 Wet werk en inkomens kunstenaars (WWIK)
			Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2A / 10	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2A / 11	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2A / 05	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2A / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2015 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Rb) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Besteding (jaar T) aan onderhoud als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nea Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G3 / 09		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2014 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Hiërarchisch per regel een gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G3A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04
			60580 Oudewater	€ 14 794	€ 0	€ 109
			Besteding (jaar T) aan onderhoud als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.8 Wet werk en inkomens kunstenaars (WWIK)	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam 1.8 Wet werk en inkomens kunstenaars (WWIK)
			Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G3A / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP
Building a better working world

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2015 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 11 januari 2016 DEFINITIEF								
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / D1 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07	Besteding (jaar T-1) Bob inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10		
		1	60589 Cudewater	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	GSA	Wet Participatiebudget (WPB)_totaal 2014 Wet participatiebudget (WPB) Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoordt hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SISA (jaar T-1) regeling G5B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G5)	Hieronder per regel een gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G5A / 01	Besteding (jaar T-1) participatiebudget inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G5A / 02	Waarvan besteding (jaar T-1) van educatie bij roc's inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G5A / 03	Baten (jaar T-1) (net-Rijk) participatiebudget inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G5A / 04	Waarvan baten (jaar T-1) van educatie bij roc's inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G5A / 05	Reservering besteding van educatie bij roc's in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) inclusief deel openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G5A / 06
		1	60589 Cudewater	€ 119 864	€ 24 290	€ 7 169	€ 0	€ 0

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better working world

**Gemeente Oudewater
Uitkomsten jaarrekeningcontrole
en overige informatie 2015**

Rapportage aan de gemeenteraad

De gemeenteraad van gemeente Oudewater
T.a.v. de griffier
Waardsedijk 219
3421 NE OUDEWATER

Utrecht, 22 september 2016

SSBAR-ADZRF4/jb

Uitkomsten jaarrekeningcontrole en overige informatie 2015

Geachte leden van de raad,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening van gemeente Oudewater.

Wij willen u over de volgende onderwerpen informeren:

- ▶ Conclusie
- ▶ Story of the audit
- ▶ Uitkomsten jaarrekeningcontrole
- ▶ Kwaliteit beheersorganisatie
- ▶ Rechtmatigheidsbeheer

Onze controle is gericht op het vormen van een oordeel omtrent de jaarrekening over 2015. De mogelijkheid om een open en eerlijke dialoog met u als lid van de gemeenteraad te voeren, vormt een essentieel onderdeel van het controleproces, evenals van de algehele corporate governance. Wij waarderen deze mogelijkheid om de inzichten die uit onze controle voortkomen met u te kunnen delen.

Dit verslag wordt besproken met en toegelicht aan de portefeuillehouder Financiën en een ambtelijke afvaardiging. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders van gemeente Oudewater.

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele vragen omtrent ~~deze of andere~~ met de controle verband houdende zaken te beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. J.M.A. Drost RA

Inhoudsopgave

Conclusie	4
Story of the audit	8
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	12
Kwaliteit beheersorganisatie	28
Rechtmatigheidsbeheer	31

Bijlagen

1 Onafhankelijkheid en controleproces	35
2 Single information, Single audit (SiSa)	37
3 Actualiteiten BBV	38

Totaal aantal pagina's in dit rapport: 40

Conclusie

Onze conclusie

Opdracht

Conform de door u aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2015 van gemeente Oudewater gecontroleerd. Het is de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met de van toepassing zijnde grondslagen van financiële verslaggeving, te weten het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten). Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Verklaring over de jaarrekening

Bij de jaarrekening 2015 van gemeente Oudewater hebben wij een controleverklaring met beperking afgegeven. Dit betekent dat naar ons oordeel de jaarrekening van gemeente Oudewater uitgezonderd de mogelijke effecten van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf 'Onderbouwing van het oordeel met beperking' een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2015 als van de activa en passiva per 31 december 2015 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2015, uitgezonderd de mogelijke effecten van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf 'Onderbouwing van het oordeel met beperking' in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Onderbouwing van het oordeel met beperking

In de jaarrekening zijn lasten verantwoord van € 237.245 die samenhangen met de door de gemeente verstrekte persoonsgebonden budgetten in het kader van de Jeugdwet en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. De betalingen die samenhangen met deze persoonsgebonden budgetten vinden plaats via de Sociale Verzekeringsbank SVB. Wij hebben geen voldoende en geschikte controle-informatie kunnen verkrijgen om vast te stellen dat de zorg waarvoor door de Sociale Verzekeringsbank betalingen hebben plaatsgevonden daadwerkelijk is geleverd. Wij hebben niet op andere wijze de getrouwheid en rechtmatige totstandkoming van deze lasten kunnen verifiëren.

Daarnaast zijn in de jaarrekening lasten verantwoord van € 1.195.000 die samenhangen met de door de gemeente ingekochte zorg bij zorgaanbieders in het kader van de Jeugdzorg en Wet Maatschappelijke Ondersteuning. De gemeente is voor het vaststellen van de daadwerkelijke levering afhankelijk van de controle-informatie van de zorgaanbieder. De gemeente heeft niet van alle zorgaanbieders voldoende controle-informatie ontvangen. De gemeente heeft zelf geen (aanvullende) beheersmaatregelen ingericht ter vaststelling van de daadwerkelijke levering van de zorg en de volledige verantwoording van het onderhandenwerk door de zorgaanbieder. Op basis hiervan hebben wij voor een bedrag van € 698.616 geen voldoende en geschikte controle-informatie kunnen verkrijgen om de getrouwheid en rechtmatigheid van deze lasten vast te stellen. Wij hebben niet op andere wijze de getrouwheid alsmede de rechtmatigheid van deze lasten kunnen verifiëren.

Onze conclusie

Tevens hebben wij de betrouwbaarheid van de cliëntregistratie van de gemeente Oudewater inzake de Jeugdzorg en de WMO niet kunnen vaststellen. De gemeente heeft geen zichtbare (aanvullende) beheersmaatregelen ingericht ter vaststelling van de rechtmatige toekenning van zorgvoorzieningen. Op basis hiervan hebben wij voor een bedrag ad € 1.195.000 geen voldoende en geschikte controle-informatie kunnen verkrijgen om de rechtmatigheid van deze lasten vast te stellen. Wij hebben niet op andere wijze de rechtmatigheid van deze lasten kunnen verifiëren.

Verklaring betreffende het jaarverslag en overige gegevens

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het BBV is opgesteld en verenigbaar is met de jaarrekening. Verder hebben wij vastgesteld dat de overige gegevens zijn toegevoegd.

Wij hebben op 22 september 2016 de controleverklaring verstrekt.

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening opgenomen specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2015. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

WNT-verantwoording

Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) gecontroleerd met inachtneming van de Beleidsregels toepassing WNT 2015. Op basis van onze controle, waaraan het door het ministerie van BZK opgestelde Controleprotocol WNT ten grondslag ligt, hebben wij na de doorgevoerde correcties geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd.

Automatisering en IT

Hoewel onze controle niet primair gericht was op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen, hebben wij geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking geconstateerd.

Decentralisaties

De gemeente heeft het inrichten van de bedrijfsvoering (inclusief interne controlemaatregelen) voor de (nieuwe en gewijzigde) taken in het sociale domein opgepakt en de inrichting van processen uitgewerkt, waardoor de gemeente (voor de zaken waar zij zelf regie op heeft) inzicht heeft in voortgang, bestedingen (financieel) en eventuele risico's. De afhankelijkheid van ketenpartners (zoals zorgaanbieders, SVB et cetera) heeft gezorgd voor een lange doorlooptijd om te komen tot afrekeningen van de geleverde zorg in 2015, waarbij een deel nog niet ontvangen is en ook onzekerheden geconstateerd zijn die meewegen in het oordeel bij de jaarrekening 2015.

Onze conclusie

Leeswijzer

Gemeente Oudewater heeft haar bedrijfsvoeringprocessen, waaronder het opstellen van de jaarrekening, ondergebracht bij gemeente Woerden. Bij het opstellen van dit verslag hebben wij geen onderscheid gemaakt tussen gemeente Woerden of gemeente Oudewater maar overal gemeente Oudewater geschreven aangezien zij als opdrachtgever verantwoordelijk blijven voor de jaarrekening.

Afsluitproces

De controle op de jaarrekening van gemeente Oudewater is een lang en intensief proces geweest, ook voor de betrokken medewerkers. Vanuit de UVO stelt gemeente Woerden ook de jaarrekening voor gemeente Oudewater op. Uiteraard blijft gemeente Oudewater uiteindelijk zelf verantwoordelijk voor de jaarrekening. Bij gemeente Woerden is een aantal verbeterpunten voorgesteld met betrekking tot het jaarrekeningproces. In dit kader adviseren wij gemeente Oudewater om over deze verbeterpunten met gemeente Woerden afspraken te maken.

Story of the audit

Story of audit

Fraude en naleving wet- en regelgeving

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude en het naleven van wet- en regelgeving (hierna: onregelmatigheden) berust zowel bij degenen belast met governance als bij het management. Het is van belang dat de gemeente, onder toezicht van de gemeenteraad, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude en onregelmatigheden, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude en onregelmatigheden kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude en onregelmatigheden te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten of fraude bevat. Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden.

Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 en 250 vereiste werkzaamheden, zoals brainstorming, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude en het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties.

Bevestiging onafhankelijkheid

Wij hebben alle aspecten geanalyseerd die onze onafhankelijkheid gedurende het jaar zouden kunnen bedreigen. Daar waar onafhankelijkheidsregels dit vereisen, hebben wij aanvullende waarborgen ingevoerd. Wij bevestigen dat wij zowel als organisatie en als controleteam onafhankelijk van gemeente Oudewater zijn. Zie tevens bijlage 1 inzake een gedetailleerdere uiteenzetting van de onafhankelijkheidsregels in de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO).

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het college gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Kwaliteit jaarverslag

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig de vereisten in het BBV is opgesteld en verenigbaar is met de jaarrekening. Verder hebben wij vastgesteld dat de verplichte paragrafen zijn opgenomen.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld op basis van een continuïteitsveronderstelling. Het is onze verantwoordelijkheid te beoordelen of de jaarrekening van gemeente Oudewater terecht is opgesteld op basis van continuïteit. Gezien de financiële positie van de gemeente en de sluitende meerjarenbegroting zijn wij van mening dat de jaarrekening terecht op basis van continuïteit is opgesteld.

Story of audit

Gehanteerde materialiteit

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) stelt raad van gemeente Oudewater de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren, deze is gesteld op 1% van de lasten voor fouten en 3% van de lasten voor onzekerheden. Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Op grond van de jaarrekening 2015 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 212.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 636.000 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden. Indien de goedkeuringstoleranties wel worden overschreden heeft dit gevolgen voor de strekking van de jaarrekening. Op basis van BADO heeft dit de volgende gevolgen.

Overzicht gevolgen controleverklaring				
	Goed-keurend	Met beperking	Oordeel onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% van lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% van lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-

Wij hebben de bepaalde materialiteit in onze planningsfase van de controle, gedurende de controle geëvalueerd en hebben deze gedurende de audit aangepast naar de actuele cijfers. Voor afgiften van de controleverklaring zullen wij nogmaals de materialiteit evalueren.

Controleverschillen

Tijdens onze controle inventariseren wij verschillen tussen enerzijds bedragen, classificaties, presentatie en toelichting van jaarrekeningposten die gemeente Oudewater heeft opgenomen of gerapporteerd en anderzijds bedragen, classificaties, presentatie of toelichting zoals die naar onze mening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten dienen te worden opgenomen of gerapporteerd. Op de volgende pagina hebben wij een overzicht opgenomen van de ongecorrigeerde controleverschillen.

Story of audit

Controleverschillen

Ongecorrigeerde controleverschillen getrouwheid en rechtmatigheid		
Post/omschrijving van de toelichting.	Bedrag in €	Fout/onzekerheid
Ultimo 2015 is een verplichting opgenomen voor vakantiegeld. Onder BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is het niet toegestaan (voor gelijkblijvende) personele lasten een verplichting op te nemen.	€ 12.889	Fout
Afrekening SVB (Sociale Verzekeringsbank) inzake de PGB (Persoonsgebondenbudgetten) is te hoog verantwoord.	€ 36.113	Fout
De baten inzake de eigen bijdragen aan WMO voorzieningen en/of de ouderbijdragen aan Jeugdzorg voorzieningen zijn te laag verantwoord.	€ 14.063	Fout
Afrekening inzake Jeugdzorg en WMO van de zorgleveranciers is te laag verantwoord	€ 133.504	Fout
Omvang PGB via SVB (geldstroom PGB gezien uitkomst controle bij SVB volledig als onzeker aan te merken).	€ 237.245	Onzekerheid
Niet aan alle lasten die in het kader van de decentralisaties zijn verantwoord ligt een afgestemde afrekening (gemeente en zorgleverancier hebben formeel afgerekend) dan wel een afrekening voorzien van een goedkeurende controleverklaring. De lasten die niet voldoen aan deze voorwaarden worden als onzeker gekwantificeerd.	€ 698.616	Onzekerheid
Wij hebben de betrouwbaarheid van de cliëntregistratie van de gemeente Oudewater inzake de Jeugdzorg en de WMO niet kunnen vaststellen.	€ 1.195.000	Onzekerheid
De gemeente heeft in de jaarrekening niet de voorgeschreven schatkistbankieren verantwoording opgenomen. Hierdoor is er sprake van een formele rechtmatigheidsfout. Een formele rechtmatigheidsfout heeft geen invloed op het oordeel bij de jaarrekening.		

Uitkomsten
jaarrekeningcontrole

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van het resultaat 2015

Voordelig resultaat nader besproken

Het gerealiseerd resultaat (voor bestemming) 2015 volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening bedraagt € 0,9 miljoen voordelig ten opzichte van een na gewijzigd begroot saldo van € 0,5 miljoen negatief.

Om dit voordelig saldo te realiseren, waren per saldo onttrekkingen aan de reserves ter hoogte van € 0,3 miljoen begroot. Een saldo van dotaties aan de reserves ter hoogte van € 42.000 is gerealiseerd.

Het resultaat over 2015 ten opzichte van de gewijzigde begroting kan als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000	Gewijzigde begroting	Realisatie 2015	Afwijking
	€	€	€
Totale lasten	-/- 22.616	-/- 20.690	1.926
Totale baten	21.827	21.698	-/- 129
Totaal saldo van baten en lasten	-/- 789	1.008	1.797
Mutaties in reserves	310	-/- 42	-/- 352
Gerealiseerd resultaat	-/- 479	966	1.445

Kwaliteit van het resultaat

Het gerealiseerd saldo van baten en lasten (resultaat voor bestemming) bedraagt € 1,0 miljoen voordelig en wijkt daarmee € 1,8 miljoen voordelig af van de begroting na wijziging 2015, die is vastgesteld door de gemeenteraad.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening analyseert de gemeente het ontstaan van dit resultaat in voldoende mate, onder andere door daarbij onderscheid te maken naar verschillen die ontstaan uit hoofde van structurele en incidentele posten en activiteiten. Ook wordt per programma inzicht gegeven in hoeverre het saldo van baten en lasten, alsmede het resultaat worden beïnvloed door incidentele baten en lasten.

Uw begrotingsbeheer van voldoende niveau

De verschillen tussen de realisatie over 2015 en de gewijzigde begroting zijn afdoende toegelicht in de jaarstukken 2015 van de gemeente, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening.

Wel blijven wij uw constante aandacht vragen om de (gewijzigde) begroting zo veel als mogelijk in lijn te hebben met de realisatie.

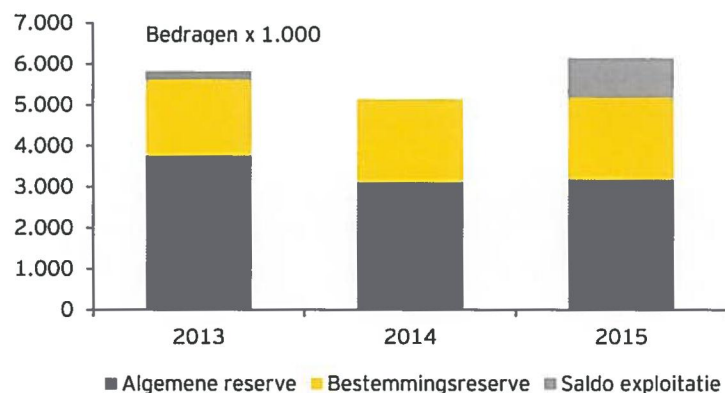
Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie

Analyse van de financiële positie

Eigen vermogen neemt toe

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per jaareinde 2015 volgens de jaarrekening € 6,1 miljoen (ultimo 2014 € 5,1 miljoen) en heeft zich vanaf 2013 als volgt ontwikkeld:

Van de totale reserves ter hoogte van € 5,2 miljoen is € 3,2 miljoen opgenomen als algemene vrije reserve. Het saldo van deze reserve is ten opzichte van 2014 gestegen met € 61.000.

Financiële kengetallen

Op 15 mei 2015 is een besluit tot wijziging van het BBV vastgesteld. Dit in verband met het opnemen van financiële kengetallen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Als gevolg van dit wijzigingsbesluit, dient de gemeente met ingang van de Begroting 2016 een aantal verplichte ratio's te vermelden en een afzonderlijke toelichting per kengetal op te nemen. Deze ratio's zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Relevante financiële kengetallen			
Ratio	2014 realisatie	2015 Begroting	2015 realisatie
Netto schuldquote	27%	22%	17%
Netto schuldquote gecorr.	27%	22%	17%
Solvabiliteitsratio	45%	40%	38%
Grondexploitatie	6%	13%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	6%
Belastingcapaciteit	100%	100%	100%

Een afzonderlijk kengetal zegt nog weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie van de gemeente.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Ratio's

Algemeen

Onderstaande figuur geeft inzicht in de financiële ratio's op basis van de jaarrekening 2014, inclusief een vergelijking met het gemiddelde van de benchmark gemeenten en alle gemeenten van Nederland.

Netto schuld/gecorrigeerde schuld ratio (ratio's op basis van 2014)

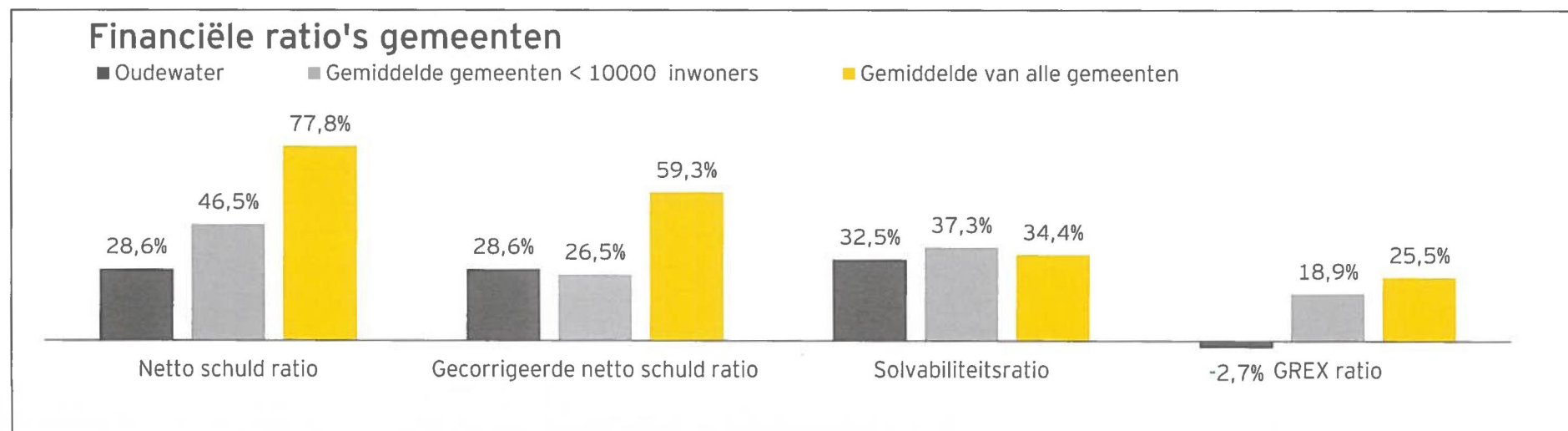
De netto schuld ratio laat zien wat de verhouding is tussen de netto schuld (schulden minus monetaire activa) en de totale baten. De ratio van gemeente Oudewater ligt met 29% onder de benchmark gemeenten (47%), wat betekent dat afgezet tegen de totale baten, gemeente Oudewater ten opzichte van vergelijkbare gemeenten een lagere schuld heeft.

Solvabiliteitsratio (ratio op basis van 2014)

De totale vermogenspositie en het vermogen om vreemd vermogen (schulden) terug te kunnen betalen wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage is bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. De ratio van gemeente Oudewater zijnde 32,5% ligt 4,8 procentpunt lager dan het gemiddelde van de benchmark gemeenten, de gemeente heeft ultimo 2014 meer schulden (ten opzichte van het balanstotaal) dan vergelijkbare gemeenten.

Grondexploitatie ratio (ratio op basis van 2014)

De grondexploitatie ratio toont de verhouding tussen de boekwaarde van de in exploitatie genomen bouwgrond (IEGG) en de niet in exploitatiegenomen bouwgrond (NIEGG) in relatie tot de totale baten. De ratio laat zien dat gemeente Oudewater met -2,7% onder de benchmark van 19% ligt.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Ons oordeel bij uw jaarrekening

Controleverklaring jaarrekening 2015

Wij hebben ongecorrigeerde controleverschillen of herrubriceringen geconstateerd (onzekerheden en fouten) die in totaliteit materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. Op grond hiervan zullen wij een controleverklaring met beperking verstrekken bij de jaarrekening. Dit onder voorwaarde dat de gemeenteraad de gecontroleerde jaarrekening 2015 ongewijzigd vaststelt en haar besluit notuleert. Bij de jaarrekeningcontrole 2015 hebben wij vastgesteld dat de jaarrekening 2014 waarbij wij onze controleverklaring hebben afgegeven is aangepast (resultaat). Dit is strijdig met de voorwaarden, zoals die vermeld staan in de aanbiedingsbrief bij de jaarrekening en controleverklaring, om gebruik te maken van onze controleverklaring. Daarnaast hebben wij vastgesteld dat de tekst van de controleverklaring zoals die bij de jaarrekening 2014 is gevoegd die bij de provincie is ingediend niet in overeenstemming is met de tekst van de controleverklaring zoals wij die hebben afgegeven. Over de impact hiervan alsmede welke acties de gemeente dient te ondernemen wordt u middels een separate brief geïnformeerd. Wel verzoeken wij u dringend om voor 2015 toe te zien op de naleving van de juiste procedure omtrent het gebruiken van onze controleverklaring bij de jaarrekening.

Single information, Single audit (SiSa)

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2015. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- ▶ € 12.500 indien omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.
- ▶ 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.
- ▶ € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Geen fouten en/of onzekerheden in de SiSa-bijlage

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door de gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage. In bijlage 2 bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen.

U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Ons oordeel bij uw jaarrekening

Wet normering topinkomens (WNT)

Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

In het kader van de jaarrekening 2015 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening.

Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) gecontroleerd met inachtneming van de Beleidsregels toepassing WNT 2015. Op basis van onze controle, waaraan het door het ministerie van BZK opgestelde Controleprotocol WNT ten grondslag ligt, hebben wij vastgesteld dat de WNT in 2015 is nageleefd en dat de toelichting hierover in de jaarrekening na de doorgevoerde correcties geen fouten en/of onzekerheden bevat.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Jaarverslag, grondslagen en schattingen

Jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening

Voor zover wij dat kunnen beoordelen, hebben wij geconcludeerd dat het jaarverslag 2015 verenigbaar is met de jaarrekening.

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het college van burgemeester en wethouders gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Schattingen van voldoende niveau

Het college is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Zij is van mening dat de significante veronderstellingen die zijn gehanteerd bij het maken van schattingen ten aanzien van de verantwoording en waardering van activa en passiva redelijk zijn. Wij hebben hieronder de gevoeligheid van jaarrekeningposten opgenomen, dat wil zeggen, in welke mate liggen schattingen ten grondslag aan balansposten; hoe hoger de mate van schatting, hoe gevoeliger een post is voor afwijkingen (schatting versus realisatie).

- Sensitiviteit schattingen hoog, door onzekere (externe) omstandigheden
- Sensitiviteit schattingen is gemiddeld
- Sensitiviteit schattingen ligt laag

Belangrijke schattingen	Mate van schatting	Toelichting
Waardering grond en gebouwen, inclusief afschrijvingen		Het college is van mening dat er geen bijzondere waardeverminderingen dienen te worden doorgevoerd met betrekking tot vaste activa die in de balans zijn opgenomen. Wij kunnen ons vinden in de huidige balanswaardering van activa. Wel vragen wij de aandacht, gezien de grote omvang van de materiële vaste activa in relatie tot het balanstotaal, om periodiek zichtbaar de juiste waardering te analyseren en vast te stellen.
Waardering van uw deelnemingen en langlopende uitzettingen		Waardering geschiedt tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs. Zonodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop dit bepaald is.
Waardering van de bouwgrondexploitaties en de niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)		De uitgangspunten die worden gehanteerd zijn naar onze mening plausibel, desondanks blijven risico's aanwezig en is blijvende monitoring noodzakelijk.
Waardering van de debiteuren		Indien noodzakelijk heeft een afwaardering van openstaande vorderingen plaatsgevonden. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop dit bepaald is.
Beoordeling toereikendheid van uw voorzieningen/overlopende passiva (verplichtingen sociaal domein)		Schattingselementen in voorzieningen en overlopende passiva zijn gemiddeld.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Overige aspecten jaarstukken

Financiering

In 2015 zijn er geen nieuwe langlopende leningen afgesloten. De gemeente heeft in het verleden ervoor gekozen om langlopende geldleningen aan te gaan. De gemiddelde rente die wordt betaald bedraagt 3,52% en ligt daarmee boven de huidige rente waartegen gemeenten leningen kunnen aantrekken. Voor een nadere beschouwing ten aanzien van uw financieringspositie verwijzen wij u naar de paragraaf Financiering van de jaarrekening 2015.

Vanaf 2014 dient in de toelichting op de balans ten aanzien van schatkistbankieren het volgende te worden vermeld:

- ▶ Het drempelbedrag voor het begrotingsjaar waarover verantwoording afgelegd wordt.
- ▶ Voor ieder kwartaal van het jaar dient het bedrag aan middelen toegelicht te worden dat "buiten de schatkist" is gehouden.

Wij hebben vastgesteld dat bovenstaande toelichting niet in overeenstemming met de vigerende regelgeving is opgenomen. Op grond hiervan is er sprake van een formele rechtmatigheidsfout welke geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.

Voor zowel de kasgeldlimiet als de renterisiconorm geldt dat deze gedurende het boekjaar niet zijn overschreden.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen, welke informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2015 is gevoerd.

De totaal beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 3,7 miljoen en is voldoende om de risico's ad € 1,0 miljoen af te dekken. De (netto) ratio weerstandsvermogen is 3,6 en is daarmee als zijnde voldoende te classificeren.

Verbonden partijen

De paragraaf verbonden partijen in het jaarverslag 2015 voldoet nog niet volledig aan de voorschriften van het artikel 15 lid 2 van het BBV. We constateren dat de financiële positie van de verbonden partijen niet is opgenomen. Daarnaast vragen wij de aandacht om conform artikel 15 lid 1 in te gaan op de visie (in realisatie tot doelstelling) en op de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen.

Wij adviseren dit mee te nemen in verantwoording over verbonden partijen en eventueel ook te verwijzen naar relevante documenten, waarin visie en beleidsvoornemens zijn opgenomen. Ook het opnemen van de cijfers 2015 van verbonden partijen is een voorwaarde. Hier is door de gemeente echter niet volledig aan voldaan.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Inleiding

Deze paragraaf geeft een uiteenzetting van de werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van de belangrijke aandachtsgebieden in de controle die nog niet eerder in dit verslag zijn toegelicht.

Decentralisaties

Gemeente Oudewater werkt voor de taken in het sociale domein op verschillende terreinen samen met andere gemeenten en ketenpartners. Voor de (nieuwe) WMO taken en de jeugdzorg in de regio wordt samengewerkt met Utrecht West.

Ter voorbereiding op de invoering, en gedurende 2015 tot en met heden, is veel energie gestoken in het zorgen voor de continuïteit van zorgverlening, het inrichten of aanpassen van werkprocessen, het opstellen van beleid en het maken van afspraken met relevante ketenpartners en het komen tot een afrekening van de zorgkosten over 2015.

De gemeente heeft het inrichten van de bedrijfsvoering (inclusief interne controlemaatregelen) opgepakt. Zo is in kaart gebracht welke geldstromen, producten (zorgverlening), afgesloten contracten voor inkoop van zorg, invulling van beleid (normenkader) en welke wijze van afrekening over geleverde zorg plaatsvindt.

Interne controle

Op basis van deze kennis is een intern controleplan opgesteld waarmee de gemeente intern toetst of de taken verricht worden in overeenstemming met beleid (zoals verordening jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning gemeente Oudewater) en wet- en regelgeving (zoals de Jeugdwet en de WMO). Om zekerheid te verkrijgen over de juiste en rechtmatige uitvoering van taken die buiten de gemeente verricht worden (bijvoorbeeld door zorgaanbieders of andere ketenpartners) heeft de gemeente afspraken gemaakt over de verantwoording van geleverde zorg (deze wordt getoetst conform IZA protocol).

Afhankelijkheid van derden

Voor de jaarrekening 2015 is tijdige aanlevering door de ketenpartners aan de gemeente een aandachtspunt voor het gemeentelijke jaarrekeningproces.

Over onder andere de volgende zaken is informatie door de gemeente ontvangen in kader van de jaarrekening 2015:

- ▶ Verantwoording inzake benutting (en betaling) trekkingsrecht PGB (te ontvangen van de SVB).
- ▶ Verantwoording door zorgaanbieder (per zorgaanbieder) over geleverde zorg (opgesteld en getoetst conform IZA protocol; controleverklaring wordt derhalve afgegeven bij de totale verantwoording op instellingsniveau); niet alles is ontvangen.
- ▶ Verantwoording inclusief controleverklaring (assurance-rapport) inzake geïnde bijdragen door het CAK.

Verwerking in jaarrekening

In de jaarrekening zijn diverse posten en geldstromen inzake de gedecentraliseerde taken binnen het sociaal domein verantwoord.

De totale lasten in de jaarrekening bedragen € 3,6 miljoen en zijn in te delen in de volgende stromen:

- ▶ Verantwoording door instellingen WMO (ZiN) en verantwoording door instellingen Jeugd (ZiN) € 0,9 miljoen
- ▶ Persoonsgebonden budgetten (WMO en Jeugd) € 0,3 miljoen
- ▶ Overige subsidies en kosten € 2,4 miljoen

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Deze posten en stromen zijn opgenomen in de concept jaarrekening op basis van diverse interne analyses, waaronder:

- ▶ budgetten versus facturatie en controle van de facturen;
- ▶ bestandversvergelijkingen (eigen cliëntregistratie versus productie-opgaven van zorgaanbieders);
- ▶ interne controle (recht, hoogte en duur).

Daarmee heeft de gemeente een zo nauwkeurig mogelijke verantwoording opgesteld. Deze kan overigens nog bijstelling in 2016 behoeven ingeval de nog te ontvangen informatie voor afrekening over 2015 afwijking ten opzichte van de inschatting laat zien, eventuele verschillen worden verwerkt in 2016.

Voor het verkrijgen van zekerheid over adequate prestatielevering door de zorgaanbieders over het jaar 2015 is de gemeente in grote mate afhankelijk van de zekerheid middels de verantwoordingen van de zorgaanbieders aan de gemeente.

Hierdoor zijn lasten waarvoor geen verantwoording (of een verantwoording met niet goedkeurende verklaring) van zorgaanbieders is ontvangen in de basis als onzekerheid meegenomen bij het bepalen van het oordeel.

Gemeente Oudewater heeft gekozen om op basis van de ontvangen verantwoordingen en de daarbij ontvangen controleverklaringen te komen tot een afwikkeling met de zorgleverancier. Doordat de gemeente nog geen verantwoording en bijbehorende controleverklaring heeft ontvangen is nog niet met alle zorgleveranciers finale overeenstemming bereikt.

De lasten waarover (nog) geen overeenstemming is bereikt of geen verantwoording met goedkeurende controleverklaring ten grondslag ligt zijn als onzekerheid meegenomen in de oordeelvorming. Deze onzekerheid ziet toe op het aspect getrouwheid en omdat getrouwheidsbevindingen (ongesaldeerd) meewegen in het rechtmatigheidsoordeel zijn deze onzekerheden ook meegenomen in de evaluatie van het rechtmatigheidsoordeel.

Daarnaast hebben wij de betrouwbaarheid van de cliëntregistratie van de gemeente Oudewater inzake de Jeugdzorg en de WMO niet kunnen vaststellen. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente onvoldoende zichtbare aanvullende beheersmaatregelen heeft ingericht c.q.. aanvullende zichtbare werkzaamheden heeft verricht ten aanzien van het vaststellen van de juiste en rechtmatige afgifte van de beschikkingen aan de zorgbehoevende. Hierdoor hebben wij het gehele bedrag zoals verantwoord voor Jeugdzorg en WMO aangemerkt als onzekerheid in het kader van rechtmatigheid.

In totaal zijn de onzekerheden (WMO/Jeugd) op de volgende pagina samengevat.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

In totaal zijn de onzekerheden (WMO/Jeugd) als volgt samen te vatten:

Toelichting geconstateerde onzekerheden	Omvang geconstateerde onzekerheden	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Totaalbedrag van de lasten inzake WMO en jeugdzorg als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de betrouwbaarheid van de cliëntregistratie	€ 1.195.162	€ 0	€ 1.195.162
Totaalbedrag waarbij geen controleverklaring en geen gewaarmerkte productieverantwoording ontvangen is. *1	€ 438.100	€ 438.100	
Totaalbedrag waarbij wel een controleverklaring, maar geen gewaarmerkte productieverantwoording ontvangen is. *1	€ 101.873	€ 101.873	
Totaalbedrag waarbij wel een controleverklaring en een gewaarmerkte productieverantwoording ontvangen is maar waarvan de gehanteerde controlematerialiteit hoger is dan de jaarrekening van gemeente Oudewater waardoor er alsnog onvoldoende zekerheid is verkregen. *1	€ 158.643	€ 158.643	
Totaal onzekerheden	€ 1.195.162	€ 698.616	€ 1.195.162

**1) Om te voorkomen dat deze lasten dubbel worden meegenomen als onzekerheid zijn deze hier niet opgenomen onder rechtmatigheid danwel in de optelling van het totaal. Deze lasten zitten reeds in het bedrag omtrent de ontoereikende cliëntregistratie.*

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Persoonsgebonden budgetten Jeugd/WMO

Gebruik maken van controleverklaring SVB

De sociale verzekeringsbank (SVB) treedt op als service organisatie voor uw gemeente voor de behandeling en verwerking van deze PGB's.

Per 21 juni 2016 heeft de SVB de laatste realisatie in het systeem geactualiseerd. Op grond hiervan is de beste inschatting dat de voor gemeente Oudewater gerealiseerde lasten in het kader van de PGB € 237.247 bedragen. Gemeente Oudewater heeft ultimo 2015 € 273.360 verantwoord in de jaarrekening. Hierdoor zijn de lasten € 36.113 te hoog verantwoord wat als fout wordt meegenomen in het kader van de jaarrekeningcontrole.

Wij merken hierbij het volgende op:

- ▶ Inherent aan de systematiek van de PGB verstrekking is, dat de budgethouder de levering van de prestatie controleert en bevestigt. De veronderstelling hierbij is dat de PGB budgethouder alleen facturen indient voor de zorg die hij daadwerkelijk heeft ontvangen. Voor 2015 was de verplichte formele autorisatie van de facturen door de budgethouder nog niet geregeld. Dit betekent dat niet met zekerheid kan worden vastgesteld dat de prestaties daadwerkelijk zijn geleverd.
- ▶ De auditdienst SVB heeft de in 2015 gedane uitgaven gecontroleerd (kasbasis). De controle op de uitgaven in 2016 die betrekking hebben op 2015 (relevant vanwege baten en lastenstelsel bij gemeenten) is onderdeel van de accountantscontrole 2016 bij de SVB en heeft derhalve nog niet plaatsgevonden.
- ▶ Tot slot is er op dit moment onvoldoende controle informatie beschikbaar om de bevindingen van de SVB door te vertalen naar een individuele gemeente.

Dit betekent dat de verklaring van de SVB onvoldoende zekerheid geeft over de PGB lasten van uw gemeente. Wij hebben dan ook het volledige bedrag aan PGB middelen als onzekerheid opgenomen in ons overzicht van controleverschillen.

Op dit moment heeft de gemeente de totaal beschikte PGB's, rekening houdend met de onderuitputting, als last verwerkt (circa € 273.000). Dit bedrag min het saldo dat als fout (€ 36.000) is verantwoord, wordt als onzekerheid meegenomen in ons totaal overzicht van fouten en onzekerheden.

Inhoud controleverklaring SVB

De controleverklaring van de SVB is op 10 juni 2016 verstrekt. Wij geven u onderstaand op hoofdlijn inzicht in de uitkomsten bij de SVB. Hierbij valt op te merken dat dit geen volledig beeld geeft vanuit het perspectief van uw gemeente, maar slechts kan worden gezien als een indicatie van het landelijke beeld. Ook heeft hierbij geen controle op de prestatielevering plaatsgevonden, waardoor dit een onzekerheid geeft voor de verantwoorde PGB-middelen in de jaarrekening 2015 van uw gemeente.

<u>Controleverklaring SVB inzake WMO</u>	<u>Totale fouten/onzekerheden</u>
Rechtmatigheid	14,46%
Getrouwheid	4,46%
	Afkeurend oordeel
<u>Controleverklaring SVB inzake Jeugdzorg</u>	<u>Totale fouten/onzekerheden</u>
Rechtmatigheid	39,41%
Getrouwheid	17,58%
	Afkeurend oordeel

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Eigen bijdrage op grond van de WMO

Een aanvrager van een voorziening hulp in de huishouding, zorg in natura of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Gemeente Oudewater heeft deze onzekerheid in de jaarrekening 2015 toegelicht.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Waardering grondexploitaties

De waardering van de grondexploitaties hebben wij in onze controle bij gemeenten als een aandachtspunt in onze controleaanpak aangemerkt, dit vanwege de mate van schattingonzekerheid (en daarmee mogelijke afwijkingen hierop in de toekomst) in deze jaarrekeningpost.

Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van de waardering op haar effectieve werking getest. Wij achten de waardering aanvaardbaar en vinden de veronderstellingen plausibel. De post voorraad is als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000	31 december 2015	31 december 2014
	€	€
Grond- en hulpstoffen:		
Niet in exploitatie genomen gronden	0	0
Overige grond- en hulpstoffen	0	0
Onderhanden werk	-40	-467
Gereed product en handelsgoederen	0	0
Totaal	- 40	-467

Zoals uit het voorgaand overzicht blijkt, zijn de grondexploitaties nader onder te verdelen naar overige grond- en hulpstoffen, nog niet in exploitatie genomen bouwgronden en het zogenaamde onderhanden werk. Deze onderverdeling is afhankelijk van de formele status van de grondexploitatie:

- ▶ De gronden waar de raad geen stellig voornemen heeft deze te ontwikkelen, dienen geclassificeerd te worden als overige grond en hulpstoffen.
- ▶ Er is sprake van onderhanden werk op het moment dat er een vastgesteld exploitatieplan aanwezig is, waarbij de bestemming van de gronden definitief is vastgelegd.
- ▶ Als er nog geen vastgesteld exploitatieplan is, maar de raad heeft wel het stellige voornemen de gronden op afzienbare termijn te ontwikkelen, dan dienen de betreffende gronden te worden gepresenteerd als bouwgronden die nog niet in exploitatie zijn genomen. Hierbij is er dus nog geen zekerheid over de wijze waarop de bouwgrond in eigendom van de gemeente geëxploiteerd gaat worden.

Bij gemeente Oudewater is er alleen sprake van onderhanden werk. Door de negatieve boekwaarde (de gerealiseerde opbrengsten zijn hoger dan de gerealiseerde kosten) wordt het risico op een verkeerde waardering, het niet vormen van een voorziening, beperkt. Ook bij het beoordelen van de verwachte toekomstige stromen onderkennen wij op basis van de huidige informatie geen risico ten aanzien van een verkeerde waardering.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Sociale zaken

Gemeente Oudewater heeft de uitvoering van sociale zaken belegd bij de GR FermWerk. Ondanks dat de uitvoering op afstand is geplaatst willen wij benadrukken dat betreffende taken en financiële middelen de verantwoordelijkheid blijven van gemeente Oudewater en derhalve de gemeente zelf verantwoordelijk blijft om de juiste uitvoering en getrouwheid en rechtmatigheid van deze activiteiten en middelen vast te stellen. Wij constateren dat gemeente Oudewater is zich er terdege van bewust is dat zij voor de afwikkeling en verantwoording in hun jaarrekening afhankelijk is van de te ontvangen goedgekeurde en van controleverklaring voorziene jaarrekening.

Net als vorig jaar constateren wij dat de benodigde controle-informatie niet tijdig beschikbaar was. Dit alsmede het niet tijdig aanleveren van andere controle informatie heeft geleid tot aanzienlijke vertraging in de controle alsmede aanvullende werkzaamheden voor de accountant en de gemeente.

Wij adviseren de gemeente het proces rondom de beheersing van organisaties waar zij afhankelijk van zijn voor hun eigen jaarrekening te evalueren om te komen tot verbeterde afspraken (tijdslijnen) en de naleving van deze afspraken strakker te monitoren.

Europese aanbestedingen

In het normenkader voor uitvoering van de accountantscontrole is externe wetgeving opgenomen die bepalingen bevat over financiële beheershandelingen voortvloeiend uit de Europese aanbestedingsrichtlijnen. In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt uitgegaan van de rechtmatige totstandkoming van onder andere lasten en balansmutaties. Wij hebben in het kader van de controle vastgesteld dat de vigerende aanbestedingsregels zijn nageleefd.

Pensioenvoorziening (voormalig) wethouders

In de jaarrekening van gemeente Oudewater is conform BBV een voorziening voor de uitbetaling van pensioenen van huidige en voormalig wethouders opgenomen. Voor de berekening van de hoogte van de voorziening heeft de gemeente gebruik gemaakt van een externe partij. Wij hebben geconstateerd dat bij deze berekening een onjuiste rekenrente is gehanteerd. In de berekening is gebruik gemaakt met een rekenrente van 2,2%. Echter dient conform de circulaire d.d. 21 december 2015 van Directie Arbeidszaken Publieke Sector een rekenrente van 1,629% te worden gehanteerd. Deze rekenrente is vastgesteld door de Nederlandse Bank en is met name van belang op het moment dat er waardeoverdracht plaatsvindt aangezien dat tegen de 1,629% plaats zal vinden. Gemeente Oudewater heeft een analyse opgesteld waarbij zij zijn nagegaan wat de kans op waardeoverdracht is voor de (voormalig) wethouders van gemeente Oudewater. Deze kans wordt als klein ingeschat. Op grond hiervan hebben wij vastgesteld dat er geen sprake kan zijn van een materiële impact op de jaarrekening. Wel blijven wij u aandacht vragen om alle ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn bij het opstellen van de jaarrekening te betrekken bij het opstellen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Verplichting vakantiegeld

Gemeente Oudewater heeft ultimo 2015 een verplichting opgenomen voor nog te betalen vakantiegeld ad € 13.000. In het BBV is opgenomen dat voor (gelijkblijvende) personele verplichtingen geen overlopende posten mogen worden opgenomen. De gevormde verplichting voldoet derhalve niet aan de vereisten van het BBV. Op grond hiervan hebben wij deze post als fout meegenomen bij het bepalen van ons oordeel over de jaarrekening.

Kwaliteit beheersorganisatie

Kwaliteit beheersorganisatie

Interne beheersing

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2015 van de gemeente hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw gemeente, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Wij hebben er voor gekozen om ten opzichte van vorig jaar meer gegevensgerichte werkzaamheden uit te voeren en minder te steunen op interne beheersingsmaatregelen. Dit is primair ingegeven vanwege aangescherpte vereisten inzake steunen op interne beheersing.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Bevindingen interne beheersing

In onze managementletter 2015, uitgebracht in januari 2016 aan college van burgemeester en wethouders, hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen van onze tussentijdse controle 2015 opgenomen. Tijdens de jaarrekeningcontrole hebben wij vastgesteld dat niet alle opmerkingen tijdig/volledig zijn opgepakt. Gemeente Oudewater is vanuit hun regierol verantwoordelijk om hier toezicht op te houden en de adequate realisatie vast te stellen.

Kwaliteit beheersorganisatie

Automatisering en IT

Automatisering

Artikel 2:393 lid 4 Burgerlijk Wetboek vereist dat de accountant in het kader van de controle van de jaarrekening verslag uitbrengt omtrent zijn bevindingen met betrekking tot de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2015 hebben wij de IT-processen omtrent wijzigingsbeheer, logische toegangsbeveiliging en continuïteitsbeheer in opzet beoordeeld voor financiële administratie. In de hiernavolgende paragrafen gaan wij nader in op een aantal onderwerpen waarvoor wij uw aandacht willen vragen.

Actuele ontwikkelingen en IT-organisatie

Wetgeving meldplicht

Met de digitalisering van data binnen organisaties neemt het belang van cybersecurity steeds meer toe, zo ook voor gemeente Oudewater. Daarnaast zorgen verandering in wet- en regelgeving ook voor een toenemend belang van het beschermen van digitale (persoons)gegevens. Op 1 januari 2016 is de wet Meldplicht datalekken in werking getreden. Deze wet verruimt de huidige Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en verplicht organisaties een datalek te melden. Het doel van de wet is de gevolgen van een datalek voor de betrokkenen zoveel mogelijk te beperken en op deze manier een bijdrage te leveren aan het behoud en herstel van vertrouwen in de omgang met persoonsgegevens. Op basis van deze nieuwe wet moet u in het geval van een datalek niet alleen melding maken bij de toezichthouder, het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP), maar ook bij de betrokkene. Het niet-naleven van deze regelgeving resulteert in een forse boete.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen.

De jaarrekeningcontrole heeft echter geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht die effect hebben op ons oordeel.

Rechtmatigheidsbeheer

Rechtmatigheidsbeheer

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2015 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het controleprotocol 2015 van gemeente Oudewater. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ Het rechtmatigheidsbeheer.
- ▶ De naleving van het voorwaarden criterium.
- ▶ De begrotingsrechtmatigheid.
- ▶ De kredieten.
- ▶ Mutaties in de reserves.
- ▶ Het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium.
- ▶ De niet-financiële beheershandelingen.

Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd.

Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

De raad autoriseert de begroting (en begrotingswijzigingen) en geeft daarmee toestemming voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor benodigde middelen. Het is de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan de raad. Door een goede inrichting van de planning & controlcyclus zorgt het college er voor dat de begroting en budgetten worden bewaakt en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Indien desondanks budgetten worden overschreden en niet meer gedurende het jaar kunnen worden voorgelegd aan de raad, is strikt genomen sprake van een onrechtmatigheid. Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door de gemeenteraad geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij opneemdereregelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening alsnog door de raad worden geautoriseerd.

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de raad geautoriseerde begroting. Wij constateren dat er geen overschrijdingen hebben plaatsgevonden van de begrote lasten dan wel dat indien er een overschrijding deze wordt gedekt door hogere baten.

Rechtmatigheidsbeheer

Kredieten

Wij zijn nagegaan of de investeringen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de Raad geautoriseerde kredieten. Wij hebben vastgesteld dat er geen kredietoverschrijdingen zijn ultimo 2015.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen.

De gemeente heeft beheersmaatregelen opgezet die fraudepreventie, handhaving en opsporing, alsmede de actualisatie van wet- en regelgeving en naleving daarvan ten doel hebben. De toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik is onder andere neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die van invloed zijn op de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties.

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag en hebben hieruit geen afwijkingen geconstateerd die in het kader van de opdracht naar voren gebracht moet worden in deze rapportage.

Bijlagen

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance-opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing.

Een aantal belangrijke punten uit de ViO die wij hieronder hebben opgenomen, betreffen:

- ▶ Langdurige betrokkenheid
- ▶ Samenloop van dienstverlening
- ▶ Geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's vanaf 1 januari 2013 en kantoorrotatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Op 17 juni 2016 wordt een gewijzigde ViO van kracht vanwege de implementatie van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Impact ViO op relatie gemeente Oudewater en EY

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (senior) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern roteren. Per 17 juni 2016 moet de externe accountant roteren na een periode van vijf jaar, waarbij verder een afkoelingstermijn van drie jaar geldt. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- ▶ drs. J.M.A. Drost RA (extern accountant), met ingang van de jaarrekeningcontrole 2012.
- ▶ J. Smit (manager), sinds jaarrekeningcontrole 2015.

Dit betekent dat geen van onze teamleden de termijn van zeven jaren bij gemeente Oudewater heeft overschreden.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurediensten. Voor niet-OOB's is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assurance-dienst niet van materiële invloed is op het assurance-object. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assuredienst niet:

- ▶ subjectief of niet-routinematig is; of
- ▶ een verwerkingswijze in het assurance-object ten gevolge heeft waarvan het assuranceteam twijfelt of deze verwerkingswijze passend is; of
- ▶ leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Geschenken en giften

Zoals met u is overeengekomen, informeren wij u hierbij over de door ons ontvangen respectievelijk verstrekte geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven € 100. Wij hebben geen geschenken en/of persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven voornoemd bedrag verstrekt/ontvangen.

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2015 van de gemeente gecontroleerd. Deze jaarrekening is onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders opgesteld. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het door de raad vastgestelde controleprotocol.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Controleaanpak en -uitvoering

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen en onze risico analyse van de sector lokale overheid is een aantal punten met een verhoogd controlerisico voor de jaarrekening 2015 onderkend.

Dit betekent dat deze posten meer diepgang in de controle krijgen.

- ▶ Verwerking decentralisaties
- ▶ Aanbestedingen
- ▶ Waardering materiële vaste activa
- ▶ WNT
- ▶ Schattingen en toelichtingen in de jaarrekening
- ▶ Waardering grondexploitaties

Wij rapporteren u over onze werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van onze aandachtspunten in dit accountantsverslag.

Single information, Single audit (SiSa)

Bijlage 2

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door cliënt samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer specifieke uitkering conform SiSa-bijlage 2015	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
OCW D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2015 (OAB)	Geen	-	N.v.t.
OCW D11	Wet Participatiebudget 2014	Geen	-	N.v.t.
SZW G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2014	Geen	-	N.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2015	Geen	-	N.v.t.
SZW G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB_Totaal 2014	Geen	-	N.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2015	Geen	-	N.v.t.
SZW G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2014	Geen	-	N.v.t.
SZW G5A	Wet Participatiebudget (WPB)_totaal 2014	Geen	-	N.v.t.

Actualiteiten BBV

Bijlage 3

Vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Het definitieve Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV met de wijzigingen voortvloeiende uit het traject Vernieuwing BBV en uit de invoering van de Vennootschapsbelasting is op 17 maart 2016 geplaatst in het Staatsblad. Deze wijzigingen hebben enerzijds effect op de begrotingsjaren 2017 en verder van gemeente Oudewater. Anderzijds hebben deze wijzigingen ook op specifieke gebieden effect op de jaarrekening 2016. In het wijzigingsbesluit is geregeld dat met een ministeriële regeling nadere regels kunnen worden vastgesteld.

Daarnaast heeft de commissie BBV naar aanleiding van het wijzigingsbesluit een aantal geactualiseerde richtinggevende notities gepubliceerd.

Bijgaand informeren we u op hoofdlijnen over de effecten voor gemeente Oudewater.

Wijzigingen begroting 2017

Met ingang van begrotingsjaar 2017 (voor openbare lichamen ingesteld op grond van de Wgr vanaf 2018) dient gemeente Oudewater rekening te houden met de volgende belangrijke wijzigingen:

- ▶ Indeling en verantwoording naar voorgeschreven taakvelden, deze voorgeschreven taakvelden zijn bij ministeriële regeling bepaald.
- ▶ Invoering van voorgeschreven beleidsindicatoren, ook deze zijn bij ministeriële regeling bepaald.
- ▶ Opnemen van een apart overzicht kosten overhead en meer inzicht in toerekening overhead, onder andere in overzicht overhead en paragrafen financiering en lokale heffingen.
- ▶ Meer inzicht in prestaties verbonden partijen, door een betere koppeling tussen eigen taken en taken uitgevoerd door verbonden partijen.

- ▶ Voor de categorie “Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut” vervalt de keuzemogelijkheid tot het wel of niet activeren. Deze investeringen dienen met ingang van 2017 te worden geactiveerd. Tevens is het niet langer toegestaan om reserves direct hierop in mindering te brengen of versneld af te schrijven.

Wij adviseren u bovenstaande zaken mee te nemen bij het opstellen van de begroting 2017.

Wijzigingen jaarrekening 2016

De eerder genoemde wijzigingen hebben pas effect op de begroting 2017 en de daarmee samenhangende jaarrekening 2017.

De jaarrekening 2016 wordt echter op een aantal vlakken al geraakt door de vernieuwing BBV:

- ▶ Het verplaatsen van de balanscategorie “bijdragen aan activa in eigendom van derden” van de financiële vaste activa naar de immateriële vaste activa.
- ▶ Het vervallen van de categorie “Niet in exploitatie genomen bouwgronden”.
- ▶ Nadere uitsplitsing van de ontvangen en nog te ontvangen voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel naar verstrekker, te weten:
 - ▶ Europese overheidslichamen
 - ▶ Het Rijk
 - ▶ Overige Nederlandse overheidslichamen
- ▶ Uitbreiding verplichte toelichting aangaande bouwgronden in exploitatie.

Wij adviseren u bovenstaande zaken mee te nemen bij het opstellen van de jaarrekening 2016.

Actualiteiten BBV

Bijlage 3

Nieuwe notities Commissie BBV

De commissie BBV heeft de afbakening, definiëring en verslaggevingsregels rondom grondexploitaties kritisch onder de loep genomen. De reden hiervoor is een aantal ontwikkelingen op het gebied van grondexploitaties, zoals de wijzigende wet- en regelgeving (BBV, Omgevingswet en Vpb) en de forse afboekingen die de decentrale overheden hebben moeten nemen op haar grondexploitaties. Deze analyse heeft recent geleid tot het uitbrengen van een tweetal notities, te weten de notitie Grondexploitatie 2016 en de notitie Faciliterend grondbeleid. Beide notities treden per 1 januari 2016 in werking. De verwachting is dat de commissie op korte termijn met een herziening van de notitie Rente en een nieuwe notitie Overhead komt.

Gevolgen jaarrekening 2016 Notitie Grondexploitatie

De notitie Grondexploitatie bevat een aantal wijzigingen die effect hebben op het opstellen van de grondexploitaties en mogelijk de waardering van deze grondexploitaties. Onderstaand gaan we kort in op de belangrijkste wijzigingen en de gevolgen voor gemeente Oudewater. Wellicht ten overvloede merken wij op dat de commissie BBV heeft bepaald dat deze voorschriften nog niet gehanteerd behoeven te worden in de jaarrekening 2015.

De definitie van de grondexploitaties is aangescherpt. Het startpunt van een Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie op de balans. We constateren dat gemeente Oudewater nog enkele bouwgrondexploitatie-achtige complexen onder de post voorraden heeft opgenomen. Dit is vanaf 2016 niet langer toegestaan. Wij adviseren u uw grondexploitaties te analyseren of deze aan bovengenoemde definitie voldoen.

Om de risico's die samenhangen met zeer lang lopende projecten te beperken mag de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal tien jaar bedragen. Hier kan eventueel door middel van het treffen van aanvullende beheersmaatregelen op basis van een raadsbesluit van afgeweken worden.

Jaarlijks dient een herziening van de grondexploitatiebegroting plaats te vinden. Een actualisatie van het grondexploitatiecomplex en de grondexploitatiebegroting met planinhoudelijke wijzigingen, danwel autonome wijzigingen met materiële financiële gevolgen, moet opnieuw door de raad worden vastgesteld. We adviseren u om met uw raad af te stemmen op welke manier invulling gegeven kan worden aan deze vereiste vanuit de commissie BBV, zeker aangezien een aantal uitgangspunten in de nieuwe notitie behoorlijke wijzigingen omvatten.

De toerekening van kosten aan de BIE wordt stringenter afgebakend:

- ▶ Enkel kosten zoals opgenomen in artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening mogen nog worden toegerekend.
- ▶ De toe te rekenen rente moet worden gebaseerd op de werkelijk betaalde rente.
- ▶ Het is niet langer toegestaan eigen middelen (reserves) rechtstreeks ten gunste van de BIE te brengen.
- ▶ Het is niet meer toegestaan om vanuit de BIE toevoegingen aan de voorziening voor bovenwijkse voorzieningen te doen.

Gemeente Oudewater houdt in de jaarrekening 2015 nog wel rekening met bijvoorbeeld de toevoeging aan voorziening bovenwijkse voorzieningen. We adviseren u vroegtijdig te analyseren wat de effecten van bovenstaande stellige uitspraak is en met de (financiële) effecten rekening mee te houden in de begroting/jaarrekening 2016.

Actualiteiten BBV

Bijlage 3

De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties wordt voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (2%).

Zoals in de wetwijziging aangegeven vervalt met ingang van 1 januari de categorie "Niet in exploitatie genomen bouwgronden" (NIEGG). De NIEGG's welke de gemeente op de balans per 31 december 2015 heeft opgenomen dienen te worden geherrubriceerd naar de materiële vaste activa tegen dezelfde boekwaarde als opgenomen in de jaarrekening 2015.

Tenminste voor 1 januari 2020 dient gemeente Oudewater deze NIEGG's, indien van toepassing, naar lagere marktwaarde tegen de dan geldende bestemming hebben teruggebracht. Deze wetwijziging resulteert naar alle waarschijnlijkheid in een lagere marktwaarde. We adviseren u vroegtijdig te analyseren wat de effecten van bovenstaande stellige uitspraak is en met de (financiële) effecten rekening mee te houden in de begroting/jaarrekening 2016 en verder.

In de plaats van het hanteren van de categorie NIEGG wordt het activeren van voorbereidingskosten voor grondexploitaties als kosten van onderzoek en ontwikkeling onder de immateriële vaste activa wel toegestaan. Dit mag onder de volgende voorwaarden:

- ▶ De kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst van het Bro.
- ▶ De kosten mogen maximaal vijf jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie danwel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat.

- ▶ Plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit of - indien gedelegeerd - een collegebesluit.

Gevolgen jaarrekening 2016 Notitie Faciliterend grondbeleid

Naast een actieve grondexploitatie kan de gemeente ook in gevallen kiezen voor een faciliterend grondbeleid waarbij sprake kan zijn van kostenverhaal. De commissie BBV heeft ten aanzien van dit faciliterende grondbeleid een separate notitie uitgebracht, hierin zijn de volgende belangrijke aanwijzingen gedaan. Wij adviseren u om in begrotingsjaar 2016 een deugdelijke analyse van uw grondexploitatieportefeuille te maken om een duidelijk onderscheid tussen actieve en passieve grondexploitatie te hebben in de jaarrekening 2016.

Kosten die gemaakt zijn in het kader van faciliterend grondbeleid en kunnen worden verhalen op derden, classificeren als vordering op de balans. Afhankelijk van de status van de vordering dient deze vordering op de balans van de gemeente tot uiting te komen als kortlopende vordering of overlopend actief. Bepalend voor de classificatie is de aanwezigheid van een getekende overeenkomst.

Als de kosten worden verhaald op basis van een exploitatieplan, maar verrekening nog niet kan plaatsvinden doordat nog geen omgevingsvergunning is aangevraagd of nog geen posterieure overeenkomst is gesloten, dienen de gerealiseerde nog te verhalen kosten te worden verantwoord als "nog te verhalen kosten" onder de overlopende activa. Hieraan zijn wel vergelijkbare voorwaarden, zoals aan de activering van voorbereidingskosten voor actieve grondexploitaties gesteld.